

Προάγγελοι της άνοιξης

ΖΩΓΛΟΠΙΓΚΑ

Ιανουκά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 21ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 89 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2014

ΕΚΛΙΜΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

"...οι καρχαρίες των Μεγάλων Δυνάμεων"

Το δράμα της Μικρασιατικής Καταστροφής, από τις σημειώσεις ενός Ραχουλιώτη τραυματία πολέμου

Του Βασίλη Δ. Αναγνωστόπουλου, Ομότιμου Καθηγητή Παν/μίου

Οι μνήμες της Μικράς Ασίας, σαν ενδημικά πουλιά, έχουν σκορπίσει σε όλα τα μέρη της Ελλάδας κι έκαναν τις φωλιές τους στις καρδιές των Ελλήνων και κρατούν ζωντανή κείνη την τραγωδία, που έγινε παραμύθι κι αφήγηση, δάκρυα και λυγμός, δημοτικό τραγούδι και λογοτεχνία. Τι κι αν πέρασαν 92 χρόνια από την Καταστροφή, τι κι αν ο λαός μας έζησε σ' αυτό το διάστημα κι άλλες οδυνηρές καταστάσεις, (όπως ο πόλεμος του '40, η κατοχή, ο εμφύλιος, η δικτατορία), οι μνήμες εκείνες έχουν αποκτήσει βάθος στο σώμα της ιστορίας, σαν το ψηλό δεντρί που οι αέρηδες αντί να το αδυνατίζουν με το ταρακούνημα οι ρίζες του όλο και βαθαίνουν. Φωλιασαν σε κάθε γωνιά ελληνική, σε κάθε οικογένεια, χωριό και πόλη, σε κάθε συζήτηση και αναζήτηση. Μια τέτοια φωλιά ζωντανή βρίσκεται στη Ραχούλα, χωριό των Αγράφων, και χωριό του συνταξιούχου εκπαιδευτικού Λάμπρου Γριβέλλα. Ο πατέρας του, Γριβέλλας Αθανάσιος του Σωτηρίου (1900-1991), στρατιώτης στο Μικρασιατικό πόλεμο, τραυματίστηκε βαριά στο Καλέ Γκρότο, 19 Αυγούστου 1921, λίγο πριν από τη υποχώρηση του ελληνικού στρατού και

Συνέχεια στην 8η σελ.

Τα καλοκαίρια στου "Γιώτη" Ιτάμου

Γράφει ο
Παναγιώτης
Κατσιούλας

Τα καλοκαίρια που ανεβαίναμε στου Γιώτη, εκτός από τη φύλαξη των γιδοπροβάτων, είχαμε και τους κήπους με φασόλια, πατάτες, κολοκύθια και λίγο καλαμπόκι. Η καθημερινή εργασία με τη φύλαξη των γιδοπροβάτων, το άρμεγμα και τη φροντίδα να κάμουμε το τυρί και το βούτυρο, αλλά και να ποτίζουμε και να σκαλίζουμε τους κήπους μας έπαιρνε όλη την ημέρα.

Από την πλευρά τής διασκέδασης είχαμε μια τραμπάλα, περίπου οχτώ

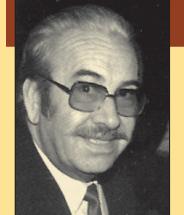
μέτρα μακριά, από ξύλο ελάτης που στη μέση τής κάναμε μια τρύπα και τη στροίζαμε σ' ένα χοντρό πάσαλο από κέδρο. Ανέβαιναν δυο ή και τέσσερις επάνω και ένας την έφερνε γύρω. Άλλο παιγνίδι ήταν οι κούνιες. Κάναμε κούνιες όχι με τριχίες αλλά με κληματίδες από αιγοκλήματα που τις φέρναμε από ένα γούπατο που είναι πιο επάνω από τη λάκα του κούκου. Ήταν λίγο χοντρότερες από μια σαμαροτριχιά και το μάκρος τους έφτανε πολλές φορές και τα τριάντα μέτρα.

Εκεί που είχαμε τη στρούγκα ήταν ένας έλατος ξέκλωνος. Εκεί κάναμε την κούνια και, όταν ανεβαίναμε και κουνιόμασταν, επειδή το έδαφος ήταν πολύ κατηφορικό, τα πόδια μας

Συνέχεια στην 5η σελ.

Η Αμυγδαλιά και ο μύθος της

Γράφει ο
Θωμάς Κίοσσας

Το παλικάρι έδωσε στην καλή του τα ρούχα να τα πλένει, και της είπε : "Να μην τα' απλώσεις σε δεντρί, ούτε και σε κλωνάρι,/ παρά σε πικραμυγδαλιά π' ανθίζει το Γενάρη". Ευδοκιμεί παντού σχεδόν γιατί δεν έχει μεγάλες απαιτήσεις στο κλίμα. Προκόβει παντού και ιδιαίτερα σε ξερικά χώματα με ασβέστη. Η κοινή αμυγδαλιά παρουσιάζει δύο τύπους: το δέντρο με τους γλυκούς καρπούς και το δέντρο με τους πικραμυγδαλιές (πικραμυγδαλιές). Ανθίζει μέσα στο Γενάρη και παρουσιάζει μοναδικό θέαμα με τα ανθισμένα κλαδιά της, όταν τα περισσότερα άλλα δέντρα συνεχίζουν το χειμερινό τους "λήθαργο". Η ήμερη αμυγδαλιά ξεπερνά τα 12 μέτρα ύψος. Ο κορμός της είναι χοντρός με κλαδιά ακανόνιστα

προς τα πλάγια και με δυνατή πασσαλώδη ρίζα. Τα άνθη λευκά ή κοκκινώπα παρουσιάζονται πριν βγουν τα φύλλα, πολύ νωρίτερα από τα άλλα δέντρα. Το δέντρο πολλαπλασιάζεται κυρίως με σπόρο αλλά και με μπόλιασμα.

Οι διάφορες ποικιλίες της αμυγδαλιάς ξεχωρίζουνται: σε αφράτες, μισόσκληρες και σκληρές (το κέλυφος του σπόρου). Αφράτες ποικιλίες είναι η PETSOY. Ανθίζει το Μάρτη και ωριμάζει από τις αρχές του Σεπτεμβρίου. Καρπός μέτριος, καλής ποιότητας με μεγάλη απόδοση σε ψίχα. Αντέχει στην ξηρασία. Άλλες ποικιλίες είναι η αφράτη της ΧΙΟΥ που το κέλυφος σπάζει με τα δάκτυλα. Του ΔΙΣΤΟΜΟΥ, αμύγδαλο πολύ αφράτο. Δέντρο ανθεκτικό στην έρα. Γονιμοποιείται με την ποικιλία ΤΕΞΑΣ. Τα άνθη αντέχουν στην παγωνιά.

Συνέχεια στην 5η σελ.

Γιατροί στο Ζωγλόπι (Ραχούλα)

Γράφει ο Λάμπρος
Γριβέλλας
lampgriv@gmail.com

Το Ζωγλόπι υπήρξε από τα τυχερά χωριά που δεν τους έλλειψε γιατρός από τα τέλη ακόμα του 19ου αιώνα. Οι γιατροί του Ζωγλοποιού περιέθαλπαν τους κατοίκους όλων των χωριών του Δήμου Ιτάμου, είχαν όμως έδρα πάντα το Ζωγλόπι. Φυσικά, οι πρόγονοί μας δεν έτρεχαν στο γιατρό με το παραμικρό, όπως γίνεται στις μέρες μας, αλλά μόνο σε έσχατη ανάγκη και ο λόγος ήταν ότι τους έλειπαν τα χρήματα. Οι γιατροί της εποχής εκείνης ασκούσαν Γενική Ιατρική και δεν είχαν ειδικότητες. Ήταν δηλαδή γιατροί "δια πάσαν νόσον...", για να μην πούμε ότι σε πολλές περιπτώσεις αντικαθιστούσαν και τον ανύπαρκτο κτηνίατρο!

Στο άρθρο που ακολουθεί γίνεται αναφορά στους πιο γνωστούς, κυρίως στους παλαιότερους -ιδιαίτερα τους ντόπιους- που είναι άγνωστοι στις νεότερες γενιές:

Συνέχεια στην 4η σελ.

Οικογένεια Παπαλεωνίδα, μπροστά στο σπίτι τους στη Ραχούλα.
Όρθιος ο γιατρός Βασίλης Παπαλεωνίδας

1. Βασίλης Δ. Αναγνωστόπουλος: "Οι καρχαρίες των Μεγάλων Δυνάμεων" 1-8
2. Λάμπρος Γριβέλλας: "Γιατροί στο Ζωγλόπι (Ραχούλα)" 1-4
3. Παναγιώτης Αγ. Κατσιούλας: "Τα καλοκαίρια στου "Γιώτη" Ιτάμου" 1-5
4. Θωμάς Γ. Κίσσας: "Η αμυγδαλιά και ο μύθος της" 1-5
5. Σούλα Τόσκα-Κάμπα: "Τραγούδια του γάμου" 2
6. Κοινωνικό- Συνδρομές κ.ά. 2
7. Βασίλης Καραγιάννης: "Το κλαδευτήρι" 3
8. Νικολάου Πολίτη: "Παραδόσεις του ελληνικού λαού" 3
9. Φράσεις της αρχαίας ελληνικής που χρησιμοποιούμε και σήμερα 3
10. Λάμπρος Γριβέλλας: "Ο Παρασκεύας" 5
11. Κοινωνικό- Συνδρομές στα βουνά του Ιτάμου 6-7
12. Άγγελος Ζαχαρόπουλος: "Άναμνήσεις από τη Γερμανο- Ιταλική κατοχή" 9
13. Πέτρος Παπαζαράδας: "Στο πεζούλι" 9
14. Βουζίουν τ' αυτιά μου 10
15. Επιστολή Γεωργίου Καραϊσκάκη 10
16. Τα ελληνικά βότανα: Διάσημος 11
17. Το Ημερολόγιο 2014 του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου 11
18. Νέα του χωριού: Το κυλικείο Ιτάμου- Και πάλι η ύδρευση του οικισμού Ζωγρή- Καθαρισμός του Δρόμου προς Παλιοζωγόπι- Αρχαιρεσίες Μορφωτικού Συλλόγου 12

**Από το βιβλίο της Σουλας Τόσκα-Κάμπα
""ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ""**

Σήκου, συντάξου λυγερή κι έχουμε στράτα αλαργινή.
-Κι αίντι μας κόρη μ' να πάμι, νύχτουσι κι δεν προυπάμι.-
Χαιρέτα τον, μωρ' λυγερή, χαιρέτα τον πατέρα σου
-κι αίντι μας, κόρη μ', να πάμι, νύχτουσι κι δεν προυπάμι.-
-Για κοντοκαρτερείτε, καινούργιοι φίλοι μου,
για ν' αποχαιρετήσω τον πατέρα μου.
-Χαιρέτα την, μωρ' λυγερή, χαιρέτα τη μανούλα σου
-κι αίντι μας, κόρη μ', να πάμι, νύχτουσι κι δεν προυπάμι.-

Άσπρη, κατάπρη πέρδικα ήταν στη γειτονιά μας
κι ήρθαν ξένοι, παντάξενοι κι ήρθαν και μας την πήραν.
Ξείσκιουσαν τα σπίτια μας κι ίσκιουσαν τα δικά τους.
Όρα καλή σου, πέρδικα, και να καλοστρατίσεις,
τα σπίτια που θα πας εσύ πολύ να τα τιμήσεις.

Αργιθέα Καρδίτσας

Η ΓΕΙΤΟΝΙΤΣΑ

Σε τούτη τη γειτονίτσα
σε τούτη τη γειτονιά,
πουν' τα 'μορφα κορίτσια,
τα νόστιμα παιδιά,
αγάπησα μια νέα, επών δεκαοχτώ.
Μηδέ στον ήλιο βγαίνει,
μηδέ στη γειτονιά,
μόνο με τη μάνα της πηγαίνει στην εκκλησιά.
-Μάνα μ' σαν αρρωστήσω και πέσω στα βαριά,
μηδέ γιατρό να φέρεις,
μηδέ και γιατρειά.
Να φέρεις την μικρούλα,
που 'ναι στη γειτονιά.
Αυτή με τα φιλιά της μου δίνει γιατρειά.

Αγόρω Κωτσιαρίδη

Εδώ γελάμε

- Στην τρίτη λυκείου θα πρέπει να προσθέσουν μάθημα "Πως να ζήσετε στο εξωτερικό"...
- Τα μικρά παιδιά φοβούνται το σκοτάδι... Τα μεγάλα το φως, το νερό, το τηλέφωνο, την εφορία!!!!
- Αυτό που στα γενέθλια σβήνεις τα κεράκια και όταν πεθάνεις στα ανάβουν... δεν το καταλαβαίνω!
- Ο Έλληνας θα ξεσηκωθεί όταν του κόψουν το νερό, γιατί χωρίς νερό... φραπέ δεν έχει.
- Έτσι απειλούν οι γονείς τα παιδιά τους σήμερα:
- "Κατσε καλά μη σου γράψω κανένα ακίνητο" !!
- Στην μόνη τράπεζα που δεν χρωστάμε είναι στην τράπεζα σπέρματος.
- Και έρχεται αυτή η ερώτηση όταν έχω κλειστά τα μάτια και έχω χαλαρώσει...
- Κοιμάσαι;
- Όχι πέθανα... άσε λουλούδια και φύγε!

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΜΟΡΦΟΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ

ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462
Λάμπρος Α. Γριβέλης τηλ. 2441020480
Βασίλης Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

M. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Βασίλειος Νάκος (856)	40
Ιωάννης Κελεπούρης (857)	20
Θεόδωρος Ρίζος (858)	10
Λάμπρος Νασιάκος (859)	20
Ελένη Νάκα - Μπαλωμένου (861)	30
Χρήστος Ευαγγελόπουλος (863)	20
Φιλίτσα Παπασωτηρίου (865)	50
Νίκη Παπασωτηρίου (866)	50
Χρήστος Αν. Βρέκος (867)	20
Χρήστος Β. Τσιούκης (868)	20
Αναστάσιος Γιαννουσάς (869)	10
Κων/νος Γιαννουσάς (870)	10
Φώτιος Γιαννουσάς (871)	10
Γιαννούλα Ρεντίνα (872)	20
Αχιλλέας Γκορτσάς (873)	20
Θωμάς Λ. Δημητρός (874)	20
Θωμάς Γ. Κίσσας (875)	20
Αναστάσιος Γρυμπογιάννης (876)	40
Δημήτριος Θάνος (877)	20

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχία

Μετά από εσωτερική αξιολόγηση του Δήμου Καρδίτσας ο **Κων/νος Στεφ. Κορκόντζελος** ορίστηκε Διευθυντής Οικονομικών Υπηρεσιών του Δήμου. Τα "Ζ.Χ.", των οποίων επιμελείται την ιστοσελίδα στο διαδίκτυο, τον συγχαίρουν.

Θάνατοι

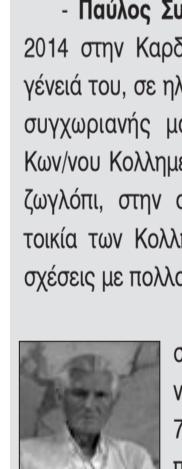

- **Ευθυμία (Νίτσα) Κορκοντζέλου.** Το Δεκέμβριο του 2013 απεβίωσε και ενταφιάσθηκε στην Αθήνα η Νίτσα, σύζυγος του Περικλή Κορκόντζελου. Η Νίτσα υπηρέτησε στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση επί 35 χρόνια, ως δασκάλα και επισκεπτόταν με το σύζυγό της ταχτικά τη Ραχούλα, την οποία θεωρούσε δεύτερη πατρίδα της. Περισσότερα στο σημεώμα της Φιλίτσας Παπασωτηρίου.

- **Αναστάσιος Αποστόλου Νάκας,** ετών 88. Απεβίωσε και ενταφιάσθηκε στην Αθήνα, στις 3/2/2014. Ο Τάσιος υπήρξε έμπορος στην Καρδίτσα και στην Αθήνα και ποτέ δε λησμόνησε το χωριό. Ήταν πάντα πρόθυμος να εξηγητείσει όποιον χωριανό περνούσε από το μαγαζί του, στην πλατεία του Αγίου Θωμά, στο Γουδί. Έδειχνε έμπρακτα το ενδιαφέρον του για το Σύλλογό μας και την εφημερίδα του, τα "Ζωγλοπίτικα Χρονικά"

- **Χρήστος Βαγγελός.** Βρήκε τραγικό θάνατο σε τροχαίο, στις 12-2-2014, σε ηλικία 74 ετών. Ο Χρήστος καταγόταν από το γειτονικό Καλλίθεο και ήταν σύζυγος της συγχωριανής μας Αγαθής Κων. Κορκόντζελου. Ήταν άνθρωπος ευγενικός και ήρεμος και στο βενζινάδικο που διατηρούσε με τη σύζυγό του στο Ξηρόκαμπο εύρισκαν εξυπηρέτηση και ένα καλό λόγο όλοι οι διερχόμενοι.

- **Παύλος Συρόπουλος.** Απεβίωσε στις 12-2-2014 στην Καρδίτσα, όπου ζούσε με την οικογένειά του, σε ηλικία 63 ετών. Ήταν σύζυγος της συγχωριανής μας Κατερίνας, θυγατέρας του Κων/νου Κολλημένου. Ερχόταν συχνά στο Παλιοζωγόλπι, στην οικογενειακή παραθεριστική κατοικία των Κολλημενάων και διατηρούσε καλές σχέσεις με πολλούς συγχωριανούς μας.

- **Θωμάς Ζαρκάδας.** Απεβίωσε στις 4 Μαρτίου 2014 σε νοσοκομείο της Αθήνας, σε ηλικία 79 ετών, και η κηδεία του έγινε πάνδημη στο χωριό του, το Καταφύγι, που υπεραγαπούσε. Ο αγαπητός μας Θωμάς θεωρούσε τη Ραχούλα δεύτερη πατρίδα του και την επισκεπτόταν, όταν εύρισκε ευκαιρία. Γόνος φτωχής οικογένειας, έκαμε λαμπρή σταδιοδρομία στην Αστυνομία (Αστυνομικός Διευθυντής). Οι επιτυχημένοι αγώνες του για τη διάσωση του μοναστηριού της Πέτρας και οι λαογραφικές και ιστορικές εργασίες του για το αγαπητό του Καταφύγι θα μείνουν στην ιστορία. Φιλικός, εξυπηρετικός και ευτροπήγορος προς όλους, ήταν καλός και αγαπητός φίλος.

Κατακαημένη Ρούμελη!

ΑΙΤΗΣΙ
ΝΙΚΟΥ .....
ΤΤΟΥΤΑΜΙ

τίρος
ΔΣΗ ΓΡΑΝΙΤΑ

Θελω να υφιστέ^ε
του ψος τη πεδίρου
μι να πατίσε ωι
του ωι γιαζι
ου γεροντας
μας αφυε χρονς
θες χορεστον

**Σ' αυτούς που φεύγουν
Ευθυμία (Νίτσα)**

Πολίτου - Κορκοντζέλου

Η αγαπημένη σύζυγος του συγχωριανού μας, υποστρατήγου ε.α., Περικλή Κορκόντζελου, Νίτσα, απεβίωσε τον Δεκέμβριο του 2013 και κηδεύτηκε στην Αθήνα.

Υπηρέτησε στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση επί 35 χρόνια με αφοσίωση, υπευθυνότητα και αγάπη για το λειτουργηματικό της.

Στην προσωπική της ζωή ευτύχησε να συμβιώσει επί 50 και πλέον χρόνια με τον Περικλή και να δημιουργήσουν μια εξαιρετική οικογένεια, με δύο γιους, λαμπρούς επιστήμονες, το Δημήτρο και το Γιάννη, και τέσσερα εγγόνια.

Ιδιαίτερα θα σημειώσουμε την αγάπη της για το χωριό μας, το οποίο επισκεπτόταν συχνά, αναπτύσσοντας φιλικούς δεσμούς με τους γείτονες και συγχωριανούς.

ΤΟ ΚΛΑΔΕΥΤΗΡΙ

Γράφει ο
Βασίλης Χρ.
Καραγιάννης

Το παλιό κλαδευτήρι που είχαμε στο σπίτι μας είχε καταστραφεί. Χάλασε η ξύλινη λαβή του και παρά που τη δέσαμε με σύρμα εξακολουθούσε να είναι ελαττωματικό και να μας πληγώνει το χέρι.

Ήταν καλοκαίρι και βρισκόμασταν στο Παλιοζωγόπι.

Είχαμε ένα κοπάδι 8-10 γίδες, από τις οποίες κρέμονταν όλη η οικογένεια. Τα χορτάρια είχαν ξεραθεί και η μόνη βοσκή για τις γίδες ήταν τα χαμόδεντρα και το κλάρισμα της καστανιάς και της βελανιδιάς.

Ο πατέρας μου υποσχέθηκε να μας αγοράσει ένα καινούριο κλαδευτήρι από την Καρδίτσα όταν θα πήγαινε στην αγορά. Η ανυπομονησία με την οποία περίμενα το κλαδευτήριο την ημέρα που θα έρχονταν ο πατέρας στο Παλιοζωγόπι δεν λέγεται και δεν περιγράφεται. Είχα τα μάτια στραμμένα προς την Αγία Παρασκευή μήπως δω να ξεκαμπάιει ο πατέρας μου με το μουλάρι και είχα το αυτί δόγα για να ακούσω τον κύπρο του μουλαριού με τον χαρακτηριστικό ήχο. Επιτέλους το θάμα έγινε και ο πατέρας μου φάνηκε στο χώρο της Αγίας Παρασκευής απ' όπου περνούσε ο δρόμος για το καλύβι μας. Έτρεξα προς τα Κωστικά χωράφια και τον συνάντησα. Το κλαδευτήριο το είχε μαζί του στον τρουβά. Μαζί φθάσαμε στην καλύβα και πήρα στα χέρια μου το καινούριο κλαδευτήριο. Ήταν πραγματικά ολοκαίνουριο λες και βγήκε εκείνη την ώρα από το καμίνι. Η ξύλινη λαβή του ήταν γυαλιστερή και η κόψη του έσχιζε τρίχα στα δύο. Ήταν τέτοιο όπως το περίμενα. Με το κλαδευτήριο αυτό βόγκηξαν καστανιές, βελανιδιές, σκαμνιές και γενικά τα δέντρα που αποτελούσαν τροφή για τις γίδες. Ευτυχώς το κλαδευτήριο αυτό σώθηκε και μου θυμίζει ένα γλυκό, όμορφο, νοσταλγικό παρελθόν.

Το κλαδευτήριο είναι ένα από τα αρχαιότερα γεωργικά εργαλεία σχεδόν στην ίδια με τη σημερινή μορφή με μικρή παραλλαγή. Το κλαδευτήριο είναι παράγωγο του ρήματος κλαδεύω και στην αρχαιότητα το αμπελουργικό αυτό κλαδευτήριο ονομάζονταν κλαδευτήριον, κλαστήριον ή βίσθης όπως μας πληροφορεί ο Ησύχιος. Στο σχήμα έμοιαζε πολύ με το σημερινό δρεπανόσχημο μαχαίρι - κλαδευτήριο.

Κάποτε που η αμπελουργία στο χωριό μας ήταν στις δύξεις της σε κάθε σπίτι υπήρχαν δύο και τρία κλαδευτήρια, γιατί ένας άνδρας δεν προλάβαινε το κλάδεμα των πολλών στρεμμάτων αμπελιών. Το κλαδευτήριο και το μικρό πριονάκι (σβανάς) ήταν εργαλεία απαραίτητα για κάθε αμπελουργό.

Όταν λοιπόν πλησίαζε ο καιρός για το κλάδεμα των αμπελιών, οι αμπελουργοί ετοίμαζαν τα κλαδευτήρια. Τα τροχούσαν, τα ακόνιζαν, τα έκαναν κοφτερά για να μπορούν να κάνουν καλό και γρήγορο κλάδεμα. Ακόμα δεν είχαν εμφανισθεί οι ψαλίδες και τα κλαδευτήρια είχαν το επάνω χέρι στο κλάδεμα. Γύρω στα 1935-36 εμφανίσθηκαν στο χωριό μας οι πρώτες ψαλίδες σε μικρό φυσικά αριθμό, που τις είχαν προμηθευθεί οι προοδευτικοί και μεγάλοι αμπελουργοί. Ήταν ψαλίδες καλοφτιαγμένες και άντεξαν στο πέρασμα του χρόνου. Μια τέτοια ψαλίδα είχε και ο πατέρας μου και βρίσκονταν στο σπίτι μας μέχρι τώρα τελευταία

φθαρμένη κάπως και σκουριασμένη. Σιγά σιγά οι ψαλίδες γενικεύθηκαν και εκτόπισαν τα κλαδευτήρια.

Παρά την επικράτηση και την κυριαρχία της ψαλίδας στο κλάδεμα των αμπελιών το κλαδευτήριο παρέμεινε σαν ένα κύριο και βασικό εργαλείο στο σπίτι του αγρότη, του χωρικού. Με αυτό κλάριζαν τα καλαμπόκια, έκοβαν το κλαρί για το χειμώνα και με το κλαδευτήριο πήγαιναν οι γυναίκες στο λόγγο για να κόψουν γάτσια για την γάστρα, κουμαριά και φιλίκι, για τις γίδες. Χωρίς το κλαδευτήρι, απαραίτητο εργαλείο για κάθε δουλειά, δεν ξεκινούσαν να πάνε σε κάποια εργασία οι άνθρωποι.

Με το κλαδευτήριο έκαψε και ο Παπάς τη μύτη του όπως λέει και η παράδοση. Ήταν 2 του Φλεβάρη, γιορτή της Υπαπαντής του Κυρίου. Ο καλός μας Παπάς πρώι - πρώι πήγε στην εκκλησία του χωριού του και έκανε τη Θεία Λειτουργία και κατόπιν επέστρεψε στο σπίτι του. Αφού κολάτσισε ετοίμασε τα πράγματά του, το κλαδευτήρι στο χέρι

του και ήταν έτοιμος να μπει καβάλα στο γάιδαρό του και να πάει στο αμπέλι του για κλάδεμα.

Τον είδε η παπαδιά του φουριόζο και με το κλαδευτήριο το χέρι και τον ρώτησε με απορία: Για πού τόβαλες τόσο βιαστικά με το κλαδευτήρι στο χέρι;

- Παπαδιά μου πάω να αποτελειώσω εκείνο το αμπέλι, της απάντησε ήρεμα ο καλός μας ο παπάς.

- Ευλογημένε σήμερα είναι μεγάλη γιορτή και μπορεί να σε τιμωρήσει ο Θεός και να πάθεις κανένα κακό. Να κόψεις τη μύτη σου. Φαίνεται ο παπάς να είχε μεγάλη, εντυπωσιακή μύτη και θέλησε να τον πατήσει στον κάλο.

- Χαζός είμαι, παπαδιά, για πρώτη φορά κλαδεύω; εγώ το κλαδευτήριο το τραβάω από κάτω προς τα πάνω και όχι από πάνω προς τα κάτω και έκανε τις δυο αυτές κινήσεις. Με τη δεύτερη κίνηση ο παπάς κατέβασε το κλαδευτήρι από πάνω προς τα κάτω, δεν πρόσεξε τη μύτη του η οποία ήταν μεγαλούτσικη και την έκοψε. Το θαύμα έγινε. Το κακό δεν άργησε να γίνει και ο παπάς μας έμεινε με κουτσουρεμένη μύτη.

Όλα τα πράγματα έχουν ένα τέλος και κάποτε αυτό το τέλος ήλθε και για το κλαδευτήρι. Η ζωή άλλαξε και άλλα εργαλεία εμφανίσθηκαν στο προσκήνιο που έβαλαν το κλαδευτήρι στην πάντα, στο χρονοντούλαπο της ιστορίας, έπειτα από δράση χιλιετηρίδων. Ήρθε κάποτε και η ώρα να αναπαυτεί και το κλαδευτήρι έπειτα από προσφορά τόσων αιώνων. Και αναπαύεται και αυτό σε κάποιο λαογραφικό μουσείο όπου χέρι στοργικό και με αγάπη το τοπιοθέτησε σε μια προθήκη για να μας θυμίζει ένα απώτερο και μακρινό παρελθόν που οι άνθρωποι της εποχής εκείνης ζούσαν μια ζωή διαφορετική από τη σημερινή.

φθαρμένη κάπως και σκουριασμένη. Σιγά σιγά οι ψαλίδες γενικεύθηκαν και εκτόπισαν τα κλαδευτήρια.

Παρά την επικράτηση και την κυριαρχία της ψαλίδας στο κλάδεμα των αμπελιών το κλαδευτήριο παρέμεινε σαν ένα κύριο και βασικό εργαλείο στο σπίτι του αγρότη, του χωρικού. Με αυτό κλάριζαν τα καλαμπόκια, έκοβαν το κλαρί για το χειμώνα και με το κλαδευτήριο πήγαιναν οι γυναίκες στο λόγγο για να κόψουν γάτσια για την γάστρα, κουμαριά και φιλίκι, για τις γίδες. Χωρίς το κλαδευτήρι, απαραίτητο εργαλείο για κάθε δουλειά, δεν ξεκινούσαν να πάνε σε κάποια εργασία οι άνθρωποι.

Με την επικράτηση και την κυριαρχία της ψαλίδας στο κλάδεμα των αμπελιών το κλαδευτήριο παρέμεινε σαν ένα κύριο και βασικό εργαλείο στο σπίτι του αγρότη, του χωρικού. Με αυτό κλάριζαν τα καλαμπόκια, έκοβαν το κλαρί για το χειμώνα και με το κλαδευτήριο πήγαιναν οι γυναίκες στο λόγγο για να κόψουν γάτσια για την γάστρα, κουμαριά και φιλίκι, για τις γίδες. Χωρίς το κλαδευτήρι, απαραίτητο εργαλείο για κάθε δουλειά, δεν ξεκινούσαν να πάνε σε κάποια εργασία οι άνθρωποι.

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Γιατί ο γάιδαρος κατουρεί όπου εύρη νερό

Οι γάιδαροι επαρπανούνταν για τους σαμαράδες, γιατί να τους κάνουν τα σαμάρια και να τους φορτώνουν βαριά φορτώματα και να υποφέρουν. Τότε εσυμφώνησαν όλοι, με το κάτουρό τους να κάμουν ένα μεγάλο ποτάμι και να πνίξουν τους σαμαράδες, για να γλιτώσουν από τα σαμάρια. Για τούτο, όπου ιδούν νερό τρεχούμενο, νομίζουν πως είναι από άλλα γαϊδούρια και κατουρούν για να αυγατίσει και να γίνει μεγάλο ποτάμι, να πνιγούν οι σαμαράδες.

Γιατί γκαρίζει ο γάιδαρος

Ο διάβολος ούτε το φτωχό το γάιδαρο δεν άφηνε απέραχτο. Τρεις τέσσερις φορές την ημέρα πααίνει και του λέει στ' αυτή: "Εψοφήσανε ούλες οι γαϊδάρες". Ο γάιδαρος τον πιστεύει και βάνει τα κλάματα, σαν γάιδαρος: "Γκά, γκά, γκά". Στα τελευταία ο διάβολος για να τον περιπαίξει πιότερο, του λέει: "Σώπα, ουρέ, κι έμεινε και μία για σε". Και ο γάιδαρος παάινε τα κλάματα τότες και αρχίζει να ρωτάει: "Άμ' πού, αμ, πού;"

Φράσεις της αρχαίας Ελληνικής που χρησιμοποιούμε και σήμερα

Παρ' όλες τις επιρροές που έχει δεχθεί η γλώσσα μας, εντούτοις χρησιμοποιούμε στον καθημερινό λόγο, εκφράσεις αυτούσιες, προερχόμενες από την αρχαία Ελληνική. Αυτές αποτελούν την απόδειξη ότι η γλώσσα είναι το μοναδικό πολιτισμικό κληροδότημα, το οποίο παραμένει ανεπηρέαστο από το χρόνο.

Είναι λοιπόν χρήσιμο να μάθουμε ή να θυμηθούμε, από πού προέρχονται και από ποιούς ελέχθησαν για πρώτη φορά.

-

Γιατροί στο Ζωγλόπι (Ραχούλα)

Συνέχεια από τη σελ. 1

Γεώργιος Ζωγλοπίτης (1869-1936)

Ο πρώτος γιατρός που εγκαταστάθηκε στο Ζωγλόπι είναι ο Γεώργιος Πάνου Ζωγλοπίτης. Είναι γιος του προεστού Πάνου Ζωγλοπίτη και εγγονός του Γιαννάκη Ζωγλοπίτη που απαγχούσθηκε από τους Τούρκους "για την επαναστατική του δράση".* Ο Γεώργιος Ζωγλοπίτης εγκαταστάθηκε ως γιατρός στο Ζωγλόπι μετά το πέρας των σπουδών του, στα μισά της τελευταίας δεκαετίας του 19ου αιώνα. Είχε εγκαταστήσει το ιατρείο του στο πατρικό του σπίτι και επισκεπτόταν τα υπόλοιπα χωριά με άλογο. Στις δημοτικές εκλογές της 5/9/1899 εκλέχθηκε δήμαρχος Ιτάμου, θέση που διατήρησε παράλληλα με τα ιατρικά του καθήκοντα μέχρι το 1912, οπότε καταργήθηκαν οι μικροί δήμοι. Ο Ζωγλοπίτης, όπως όλοι οι γιατροί της εποχής του, ήταν γιατρός γενικών καθηκόντων. Σε μια εποχή που δεν υπήρχαν ιατρικά περιοδικά και άλλου είδους επιστημονική ενημέρωση, οι γιατροί ασκούσαν το επάγγελμά τους σύμφωνα με όσα έμαθαν στο πανεπιστήμιο και με τις γνώσεις που αποκτούσαν από την πείρα τους. Οι γιατροί της εποχής εκείνης, επειδή το χρήμα ήταν σπάνιο, συνήθως πληρώνονταν για τις υπηρεσίες τους σε είδος. Όταν πέθανε ο παππούς μου, το 1918, από την ισπανική γρίπη, για όλο το διάστημα της νοσηλείας του ο γιατρός, ελλείψει χρημάτων, πληρωνόταν σε βούτυρο! Η μανιά διηγούνταν ότι ο γιατρός, αργά το φθινόπωρο, της είπε: "Φτάνει, Σωτήριανα, μη φέρνεις άλλο βούτυρο". Και η απάντηση της μανιάς: "Ετσι κι αλλιώς, γιατρέ, τώρα έστυψαν τα γίδια!"

Όσον αφορά στα καθήκοντά του ως δημάρχου, ο γιατρός, με τα ελάχιστα έσοδα του Δήμου, προσπαθούσε να ικανοποιεί τις στοιχειώδεις ανάγκες του. Η μεγάλη αγωνία του όμως ήταν το οξύ πρόβλημα της ύδρευσης που αντιμετώπιζε το χωριό. Αυτό προκύπτει από τα πολλά πηγάδια που είχε ανοίξει σε διάφορες τοποθεσίες. Ένα από αυτά είχε ανοίξει πάνω από τη βρύση "Καλάμι", αλλά το εγκατέλειψε διότι προφανώς ήταν άνυδρο, άλλο άνοιξε στο λαγκάδι κάτω από το δρόμο που οδηγούσε στη βρύση "Καλάμι" σε ιδιόκτητό του χώρο και τέλος το μόνο που σώζεται ακόμα βρίσκεται στην αυλή του πατρικού του σπιτιού, που σήμερα ανήκει στους απογόνους Λάμπρου Κατσιούλα.

Ο γιατρός Γεώργιος Ζωγλοπίτης άσκησε τα ιατρικά του καθήκοντα στο Ζωγλόπι μέχρι το 1924, έτος που μετακόμισε στην Καρδίτσα. Οι παλαιοί Ζωγλοπίτες τον θυμούνται να δέχεται τους ασθενείς του στο φαρμακείο Αργυροπούλου, συνήθη πρακτική πολλών γιατρών εκείνη την εποχή. Πέθανε στις 5 Σεπτεμβρίου 1936, έρημος και μόνος, αφού δεν δημιούργησε οικογένεια.-

* «Θεσσαλικά Χρονικά», 1935

Δημήτριος Λαζαρίδης (1878-1965).

Ο Δημήτριος Λαζαρίδης κατάγεται από το γειτονικό χωριό Καστανιά και εγκαταστάθηκε στο Ζωγλόπι μετά το γάμο του με τη θυγατέρα του Γιαννάκη Καραγιάννη, περί το 1909 (Ο πρώτος γιος του Στέφανος είναι γραμμένος στα μητρώα αρρένων του Ζωγλοπιού, με έτος γεννήσεως 1910). Άσκησε το επάγγελμα του γιατρού στο Ζωγλόπι, παράλληλα με τον Γ.Ζωγλοπίτη, επιχείρησε δε να εκλεγεί και δήμαρχος Ιτάμου, χωρίς επιτυχία. Μετά την εγκατάσταση στο Ζωγλόπι του νέου γιατρού Βασίλη Παπαλεωνίδα, περί το 1925, ο Λαζαρίδης, γιατρός παλαιάς κοπής, επανέκαμψε στη γενέτειρά του Καστανιά, όπου άσκησε το επάγγελμά του και στα γειτονικά χωριά, ενώ παράλληλα υπηρέτησε με επιτυχία και ως πρόεδρος της κοινότητας μέχρι το 1947, που εγκαταστάθηκε στην Καρδίτσα, όπου υπηρέτησε ως γιατρός του Ερυθρού Σταυρού, σε μεγάλη ηλικία.

Βασίλης Παπαλεωνίδας ή Παπασπύρου (1899- 1970).

Ο Βασίλης Παπαλεωνίδας - αυτό το επώνυμο χρησιμοποίησε τελικά- είναι Ζωγλοπίτης, γιος του ιερέα

Λεωνίδα Παπασπύρου. Νέος επιστήμων με καλές σπουδές, εγκαταστάθηκε ως γιατρός παθολόγος στο Ζωγλόπι περί το 1925. Έκτισε ένα διώροφο σπίτι στη βόρεια πλευρά της πλατείας του χωριού και εγκατέστησε εκεί το ιατρείο του. Το σπίτι εκείνο περιήλθε στην ιδιοκτησία της αδελφής του Αμαλίας, που ήταν η μεγάλη του αδυναμία. Όταν έφερνε καλή ζαριά, πετούσε από τη χαρά του και φώναζε: Εξάρες, αντζιαμάρα! Έφυγε από τη Ραχούλα, όταν συνταξιοδοτήθηκε.

Γεώργιος Βλάσσης.

Μετά τη συνταξιοδότηση του Αβδελίδη τοποθετήθηκε στο Αγροτικό Ιατρείο Ραχούλας ο Γεώργιος Βλάσσης, νεαρός γιατρός και πολύ καλός επιστήμων. Παρέμεινε αρκετά χρόνια στη Ραχούλα - δεν θυμούμαι πόσα- και σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα δεν ακούστηκε το παραμικρό παράπονο εναντίον του. Εξυπηρετούσε πρόθυμα τους πάντες και έτρεχε στα διπλανά χωριά, όπου τον καλούσαν. Εκείνη την εποχή υπηρετούσα στο γειτονικό συνοικισμό Κουτσούρου και ζούσα οικογενειακώς στη Ραχούλα. Είχαμε γίνει φίλοι με το γιατρό και κάναμε καλή παρέα. Στα ορεινά χωριά, όταν δεν υπήρχε δρόμος βατός για αυτοκίνητο, ο γιατρός δανειζόταν το άλογό του πεθερού μου. Όταν ερχόταν στο Κουτσούρο, του παραχωρούσα για ιατρείο το γραφείο του σχολείου και εκεί εξέταζε τους ασθενείς του. Ήταν πνευματώδης άνθρωπος και σχολιάζαμε διάφορα. Κάθε φορά που θα ερχόταν ο γιατρός, τον περίμενε στην αυλή

Το σπίτι του γιατρού Βασίλη Παπαλεωνίδα στην Καρδίτσα

τότε μετακόμισε στην Καρδίτσα, και υπήρξε ένας από τους καλύτερους χειρουργούς της πόλης. Μετά το θάνατό του και το θάνατο της συζύγου του Αριστέας, τα τρία παιδιά του έφυγαν από την Καρδίτσα, παραμένει όμως σε πολύ καλή κατάσταση το διώροφο σπίτι του στην οδό Δ. Λάππα και είναι ίσως το μοναδικό εκείνης της εποχής.

Λάμπρος Αθανασίου.

Ο Λάμπρος Αθανασίου κατάγεται από τη γειτονική κοινότητα της Δαφνοσπηλιάς και υπηρέτησε, περί το 1955, στη μεταπολεμική Ραχούλα, ως αγροτικός γιατρός. Ήταν καλός επιστήμων, ευπροσήγορος, ομιλητικός και προσηνής προς όλους. Ήταν η εποχή των μεγάλων αλλαγών στην ελληνική ύπαιθρο. Θυμούμαι ότι στην αρχή της θητείας του ο Λάμπρος ερχόταν στο χωριό με άλογο. Όταν ο δρόμος χαλικοστρώθηκε, αγόρασε για τις μετακινήσεις του ένα μοτοσακό. Σε κάθε δρομολόγιο όμως ο γιατρός διαπίστωνε ότι από το μοτοσακό έλειπαν και μερικές βίδες, ώσπου σε λίγες εβδομάδες διαλύθηκε και ανέλαβε πάλι υπηρεσία το άλογο. Ο Λάμπρος Αθανασίου πήρε την ειδικότητα του μαιευτήρα, εγκαταστάθηκε στη Καρδίτσα, όπου διατηρούσε με μεγάλη επιτυχία κλινική επί αρκετές δεκαετίες. Δυστυχώς, είχε άδοξο τέλος, διότι δολοφονήθηκε από κάποιον ενοικιαστή καταστήματό του.

Από το Αγροτικό Ιατρείο της Ραχούλας πέρασαν πολλοί νέοι γιατροί, για χρονικό διάστημα 1-3 ετών καθένας. Παρέμειναν γνωστοί, όσοι από εκείνους μακροιμέρευσαν και σ' αυτούς θα αναφερθώ στη συνέχεια.

Περικλής Αβδελίδης

Μετά την αποχώρηση του Αθανασίου ήλθε ως αγροτικός γιατρός στη Ραχούλα ο Περικλής Αβδελίδης. Αντίθετα με τους προηγούμενους νεαρούς γιατρούς που έρχονταν για να υπηρετήσουν τη θητεία τους στο Αγροτικό Ιατρείο, ο Αβδελίδης τοποθετήθηκε εκεί σε μεγάλη ηλικία. Η καταγωγή του ήταν από το χωριό Καλογριανά του καρδιτσιώτικου κάμπου και στην περιοχή αυτή υπηρέτησε το μεγαλύτερο μέρος της ιατρικής του θητείας. Πριν τοποθετηθεί στο Αγροτικό της Ραχούλας, επί ένα χρονικό διάστημα υπηρέτησε και στο Νοσοκομείο Καρδίτσας. Ο Αβδελίδης ανήκε στην κατηγορία των

παλαιών γιατρών και οι δυνατότητές του ήταν ανάλογες. Ήταν ευπροσήγορος και καλοσυνάτος, πρόθυμος σε κάθε κλήση, αλλά το μεγαλύτερο μέρος του ελεύθερου χρόνου του περνούσε στα καφενεία του χωριού παίζοντας τάβλι, που ήταν η μεγάλη του αδυναμία. Όταν έφερνε καλή ζαριά, πετούσε από τη χαρά του και φώναζε: Εξάρες, αντζιαμάρα! Έφυγε από τη Ραχούλα, όταν συνταξιοδοτήθηκε.

Γεώργιος Βλάσσης.

Μετά τη συνταξιοδότηση του Αβδελίδη τοποθετήθηκε στο Αγροτικό Ιατρείο Ραχούλας ο Γεώργιος Βλάσσης, νεαρός γιατρός και πολύ καλός επιστήμων. Παρέμεινε αρκετά χρόνια στη Ραχούλα - δεν θυμούμαι πόσα- και σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα δεν ακούστηκε το παραμικρό παράπονο εναντίον του. Εξυπηρετούσε πρόθυμα τους πάντες και έτρεχε στα διπλανά χωριά, όπου τον καλούσαν. Εκείνη την εποχή υπηρετούσα στο γειτονικό συνοικισμό Κουτσούρου και ζούσα οικογενειακώς στη Ραχούλα. Είχαμε γίνει φίλοι με το γιατρό και κάναμε καλή παρέα. Στα ορεινά χωριά, όταν δεν υπήρχε δρόμος βατός για αυτοκίνητο, ο γιατρό

Ο Παρασκευάς

Από τα μέσα της δεκαετίας του '50 οι χωριανοί άρχισαν- λίγοι στην αρχή, περισσότεροι αργότερα- να βγαίνουν το καλοκαίρι για ξεκαλοκαιριό στο Παλιοζωγόπι, όπως γινόταν και προπολεμικά. Από το '60 και μετά οι παραθεριστές πολλαπλασιάστηκαν, έρχονταν μάλιστα εκεί και ξένοι με τις οικογένειές τους.

Το πρόβλημα ήταν ο δρόμος. Είχε γίνει η διάνοιξη του καινούργιου δρόμου, αλλά παρέμενε χωματόδρομος, γεμάτος πέτρες και λακκούβες, βατός μόνο από φορτηγά και αγροτικά, που και εκείνα λιγοστά ήταν. Έτσι, το μεγαλύτερο μέρος των προμηθειών το μετέφεραν χωριανοί αγωγάτες. Εγώ έλυσα το πρόβλημα με ένα μοτοσακό ZUDAP. Ήταν το πρώτο μοτοσακό που ήρθε στη Ραχούλα. Το δίτροχο είχε την ικανότητα να "διαλέγει" δρόμο ανάμεσα στις πέτρες, αλλά και πάλι πάθαινε πολλές αβαρίες και ήταν πολύ δύσκολο να μεταφέρεις ευπαθή τρόφιμα. Κάποτε μετέφερα ένα καλάθι με ντομάτες, αλλά, όταν έφτασα στο Παλιοζωγόπι, μέσα στο καλάθι είχαν μείνει μόνο οι φλούδες! Άλλη φορά πάλι, θυμάμαι ότι μετέφερα μια σακούλα με σαρδέλες. Την είχα δέσει καλά, αλλά από τα σκαμπανεβάσματα η σακούλα τρύπησε και, σε κάθε τράνταγμα, πεταγόταν και από μια σαρδέλα και έσπειρα το δρόμο με σαρδέλες! Όταν έφτασα δεν είχε μείνει καμιά! Αυτή ήταν η κατάσταση τότε.

Η ζωή στο Παλιοζωγόπι ήταν ειδυλλιακή. Το

εγκαταλειμμένο χωριό που ζωντάνευε μόνο το καλοκαίρι, ήταν πνιγμένο στο πράσινο. Όπου κι αν έριχνες το βλέμμα δεν έβλεπες ούτε μια σπιθαμή χώμα. Οι κήποι ολάνθιστοι, στους φράχτες θέριευαν τα βούζια και οι αφροξυλιές(φροξυλιές, στην τοπική διάλεκτο) και οι τρεις βρύσες με το κρουσταλλένιο νερό τους ξεδιψούσαν και ανακούφιζαν τους τυραννισμένους από την ανυδρία Ραχουλιώτες.

Οι παραθεριστές ήταν στην πλειονότητά τους υπάλληλοι και συνταξιούχοι, και εκείνο που τους στενοχωρούσε περισσότερο ήταν η έλλειψη κάποιου καφενείου -έστω και υποτυπώδους- για να συγκεντρώνονται, να σπάζει η μονοτονία. Δεν άργησαν να βρουν τη λύση. Το πρώιμο συγκεντρώνονταν στο προαύλιο της Παναγίας, που είχε πολλή δροσιά? εκεί, καθισμένοι στα πέτρινα πεζούλια, συζητούσαν, έλεγαν ιστορίες οι ...ειδικοί, και έπαιζαν καμιά πρέφα ή κοντσίνα και ξερή. Η βρύση της Σταύρινας είχε ήδη μεταφερθεί από τον όχτο στην αυλή της Παναγίας, και τα κρύα νερά της σιγοτραγουδούσαν προκλητικά για τους διψασμένους. Το απόγευμα η παρέα συγκεντρωνόταν στο απόσκιο του Σουλιώτη και συνήθως το έστρωναν στην πρέφα, ενώ το βραδάκι ανέβαιναν πιο πάνω στο υψωματάκι, εκεί που παλιά ήταν το σπίτι του Τριγγέτα. Από τη θέση εκείνη είχε θαυμάσια θέα προς τον κάμπο, αλλά και δροσερό αεράκι. Καθισμένοι στις μεγάλες πέτρες έναν κύκλο, συζητούσαν ώσπου να πέσει το σκοτάδι.

Θυμάμαι τους πιο πολλούς από την παρέα εκείνη, αλλά φοβάμαι κιόλας ότι θα λησμονήσω κάποιους. Ήταν ο Μήτσιος Μήτρας -ψυχή της παρέας- ο Μήτσιος Νάκος (ο χορτοφάγος), ο Κώστας Ντίνος, ο Χρήστος Ξυδιάς, ο Γιώργος Ντόλκερας, ο Βασιλής Σιώκος, ο Φάνης Νάκος, ο δάσκαλος Γιάννης Βασιλάκος, ο Λάμπρος Λέκκας, ο Βαγγέλης Αλεξανδρόπουλος, που μας τραγουδούσε με στεντόρεια φωνή παλιές άριες και φυσικά, η αφεντιά μου. Αυτοί ήταν οι ...μόνιμοι, αλλά έρχονταν και άλλοι περιστασιακοί. Τα θέματα των συζητήσεων ήταν πολλά και διάφορα, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και την ικανότητα καθενός που έπαιρνε το λόγο. Άλλοι διηγούνταν γεγονότα από τη στρατιωτική τους ζωή και τον πόλεμο, άλλοι ιστορίες του χωριού και άλλοι άλλα, ακόμα και σενάρια ελληνικών ταινιών. Στο τελευταίο είδος ο Λάμπρος Λέκκας ήταν απαραμίλλος. Όταν διηγούνταν την υπόθεση κάποιας ταινίας, ήταν τόσο παραστατικός, που έφερνε τη σκηνή μπροστά σου! Εκείνο που είχε αποκλεισθεί ήταν η πολιτική. Ποτέ δεν γινόταν πολιτική συζήτηση, διότι η κατάσταση δεν είχε ακόμη πλήρως ομαλοποιηθεί και καθένας -κυρίως οι αριστεροί- απόφευγε να εκδηλωθεί. Άλλωστε στην παρέα εκπροσωπούνταν όλες οι ...παρατάξεις: Δεξιοί, αριστεροί και κεντρώοι. Παρά ταύτα δεν έλειψαν και οι κακόβουλοι που διέδιδαν ότι εκεί γίνεται ...κομμουνιστική καθοδήγηση! Κανείς όμως δεν τους έπαιρνε σοβαρά.

Φυσικά, στα τρία πανηγύρια του Παλιοζωγοπού- Αϊ-Λιά, Αγίας Παρασκευής και Παναγίας- όλο το χωριό, "συν γυναιξί και τέκνοις" συνεόρταζε. Παρακολουθούσε με ευλάβεια τη Λειτουργία και την Αρτοκλασία στο προαύλιο και έπειτα ξεχύνονταν στα πέριξ, έψηναν το μανάρι, έτρωγαν, έπιναν και το έστηναν στο χορό.

Δεν θυμάμαι, αν ήταν το '61 ή το '62, όταν, μαζί με το Μήτσιο Μήτρα -στενό συγγενή της γυναίκας μου- που κατοικούσαμε δίπλα δίπλα στο Βαρκό, αγοράσαμε από τη δημοπρασία που γινόταν για τα τάματα των κτηνοτρόφων στην Αγία Παρασκευή, όπως συνηθίζοταν κάθε χρόνο ανήμερα της γιορτής της, ("Άλλος για το κατσίκι της Αγίας Παρασκευής!" διαλαλούσε ο επίτροπος της εκκλησίας) ένα κατσίκι, με σκοπό να το θρέψουμε και να το θυσιάσουμε περί το τέλος του καλοκαιριού. Εγώ το εύρισκα πολύ αδύνατο και είχα αντιρρήσεις, αλλά ο Μήτσιος επέμενε. Δεν πειράζει, είπε, δυο οικογένειες θα το ταιζούν ένα καλοκαίρι και θα παχύνει. Το κατσίκι εκείνο το ονομάσαμε Παρασκευά.

Ο Παρασκευάς καλοπερνούσε. Όλοι τον τάιζαν στη χούφτα. Τι πίτουρα, τι ψωμιά, τι αποφάγια από δυο οικογένειες, τι κλαριά αντιλοίσια*, ό,τι τραβούσε η όρεξή του. Κάθε τόσο ο Μήτσιος έπιανε τα πλευρά του και τον ψαχούλευε. Δεν "πήρε" ακόμα, έλεγε. Ταΐστε τον κι άλλο! Ο καιρός περνούσε, κόντευε να τελειώσει το καλοκαίρι, αλλά ο Παρασκευάς, λες και καταλάβαινε για ποιο σκοπό τον ταιζάμε, δεν εννοούσε να πάρει ούτε δράμι! Φαίνεται πως ήταν ο μόνος τρόπος που βρήκε να μας εκδικηθεί για το τέλος που του ετοιμάζαμε.

Η παρέα εκείνη, μετά το '65 άρχισε να φθίνει. Οι περισσότεροι ακολούθησαν τα παιδιά τους, που είχαν ήδη μεγαλώσει και σπούδαζαν, άλλοι έτσι κι άλλοι αλλιώς, τελικά σκορπιστήκαμε. Έμειναν μόνοι οι αναμνήσεις των ολίγων επιζώντων.-

*αντιλοίσια: (ντοπιολαλιά), διάφορων ειδών-λογιών, εκλεκτά.

Λάμπρος Γριβέλλας

Τα καλοκαίρια στου "Γιώτη" Ιτάμου

Συνέχεια από τη σελ. 1

ακουμπούσαν στις κορυφές των ελάτων! Οι ένοιοι που έρχονταν -συγγενείς και φίλοι- δεν τολμούσαν ν' ανεβούν στις κούνιες και περιορίζονταν στις δραμπάλες. Εκτός από αυτά τα δύο, ο μπάρμπιτας μου ο Κώστας είχε κάμει φιγούρες του Καραγκιόζη και μας έπαιζε τα βράδια. Έπαιρνε τη μπαμπακέλα(τσίπα) της αδελφής μου, την έκανε τελάρο, άναβε πίσω ένα κερί και οι φιγούρες φωτίζονταν και φαίνονταν τέλεια.

Από επισκέψεις είχαμε αρκετές, μια ή και δυο την εβδομάδα, ομαδικές από πέντε ως δέκα άτομα. Έκαναν εκδρομές ως την κορυφή της Τσιούκας και επισκέπτονταν και τη βρύση της Βασιλικής. Η φιλοξενία εκείνο τον καιρό θεωρούνταν ιερό πράγμα, αφού πολλές φορές μέναμε νηστικοί για να φάνε οι ένοι. Θυμάμαι μια φορά που η μάνα μου είχε κάμει μια γαλατόπιτα. Μόλις την είχε βγάλει, έφτασαν δέκα άτομα - οι περισσότεροι ήταν συγγενείς μας- και η μάνα μου για να τους ευχαριστήσει, τους πρόσφερε ολόκληρο το ταψί. Εμείς τα μικρά ξερογλειφόμασταν και, όταν της είπαμε γιατί δεν κράτησε και για ειμάς, μας είπε ότι εμείς τρώμε τακτικά τέτοια πίτα. Άλλη μια φορά, θυμάμαι, ότι μόλις είχαμε τελειώσει το καπάνισμα για το βούτυρο, είχαν φτάσει ως είκοσι άτομα. Αυτοί δεν έφαγαν, αλλά γέμισαν τα στομάχια τους με ξινόγαλο, αφού μια βούρτσα σαράντα και πλέον οκάδων την κατέβασαν κάτω από τη μέση.

Στην είσοδο της καλύβας ήταν ένας μεγάλος έλατος, που κρατούσε τη βροχή δυο και τρεις μέρες. Στη νότια πλευρά του έλατου έφταχνε ο πατέρας μου το κρεβάτι, στρωμένο με μπάτσες που χωρούσε πέντε άτομα. Από την άλλη πλευρά, τη βόρεια, ήταν το κρεβάτι του μπάρμπιτα μου του Κώστα και εκείνο μεγάλο. Στη ρίζα του έλατου ήταν μια μεγάλη πλάκα που στηρίζονταν σε σκαμπό από κορμούς ελάτων. Εκείνη ήταν το τραπέζι που τρώγαμε. Τα είδη της κουζίνας, εκτός από την κατσαρόλα, το τηγάνι και το ταψί που ήταν χάλκινα, όλα τα άλλα ήταν ξύλινα. Αντί για πιάτα είχαμε τις καυκιές, πιρούνια, κουτάλια όλα ξύλινα. Το νερό το φέρναμε από τη βρύση της Βασιλικής.

Η Αμυγδαλιά και ο μύθος της

Συνέχεια από τη σελ. 1

Μισόσκληρη ποικιλία αμυγδαλιάς ΤΕΞΑΣ με όψιμη άνθιση. Δεν αντέχει πολύ στην ξέρα και στο πολύ κρύο - καρπός ποιοτικός καλός.

Ποικιλία σκληρών αμυγδάλων (ΤΡΟΥΓΙΤΟ). Ανθίζουν όψιμα και ωρ

Χορμοσταλημένα Ορειβατών

[Το άρθρο γράφηκε από τον Ε.Ο.Σ.Κ. (Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας) και δημοσιεύτηκε στις τοπικές εφημερίδες της Καρδίτσας. Αναδημοσιεύεται λόγω του ενδιαφέροντος που παρουσιάζει για την πανέμορφη περιοχή του χωριού μας]

Πλήθος ορειβατών επισκέφτηκε τα ορεινά της Καρδίτσας το Σαββατοκύριακο 16-17 Φλεβάρη. Εκατό περίπου μέλη του "ορειβατικού συνδέσμου "Κυριακού Βοιωτίας" πραγματοποίησαν ανάβαση από τα Ζυγογιαννέικα, στην Πόρτα Αγράφων. Πενήντα μέλη του "ΠΑΝ" Βόλου πεζοπόρησαν στο Μοσχάτο. Εκατόν πενήντα περίπου ήταν οι συμμετοχές στο ορειβατικό σκι που πραγματοποιήθηκε στο καταφύγιο "Καραμανώλη", στο Βουτσικάκι και την Καζάρμα.

Εκατό ακόμη περίπου ορειβάτες, μέλη του ΕΟΣ Καρδίτσας και της "Υπαίθριας Ζωής" Λάρισας, περπάτησαν την διαδρομή **Ραχούλα-Παλιοζωγλόπι - Βρύση Ιτάμου**. Η διαδρομή (με κωδικό Z8) κέντρισε το ενδιαφέρον του ΕΟΣΚ περίπου τρία χρόνια νωρίτερα. Από τότε υπήρξαν πολυάριθμες επισκέψεις μελών, που αθόρυβα και με προσωπική εργασία εντόπισαν τα τμήματα εκείνα των μονοπατιών που θα είχαν ενδιαφέρον για τον επισκέπτη ορειβάτη. Η τελική σύνθεση της διαδρομής περιλαμβάνει πανέμορφα τμήματα του παραποτάμου καλντεριμιού, περνά από την πέτρινη γέφυρα στα Χτίσματα, την εκκλησία της Παναγίας, ανηφορίζει για να ακολουθήσει την αέρινη ράχη μέχρι την κορυφή Νεράϊδα (1067μ.) και καταλήγει στη Βρύση Ιτάμου. Το μήκος της είναι δέκα χιλιόμετρα και χρειάζονται περίπου τέσσερις ώρες πορείας για να περπατηθεί.

Η ηλιόλουστη μέρα και η καθαρή ατμόσφαιρα της Κυριακής 16 Φλεβάρη ήταν σύμμαχος των πεζοπόρων, που χωρίστηκαν σε δυο ομάδες. Την μια ομάδα αποτελούσαν δέκα παιδιά, ηλικίας έξι έως έντεκα ετών, μαζί με ενήλικες και την δεύτερη οι μεγαλύτερης δυναμικότητας ορειβάτες. Στην αρχή της διαδρομής περπάτησαν στις όχθες του ρέματος που κατεβαίνει από το Παλιοζωγλόπι και οδηγεί στον ποταμό "Καράμπαλη". Τμήματα των καλντεριμιών που έγιναν σε μεγάλη έκταση την εποχή του Αλή πασά, όταν εκείνος προσπάθησε να συνδέσει τους οικισμούς της επικράτειάς του μεταξύ τους και με μεγαλύτερες πόλεις σώζονται μέχρι σήμερα. Τότε οι κάτοικοι είχαν υποχρεωθεί να κατασκευάσουν και να συντηρούν δρόμους και γεφύρια. Αρχικά, σύμφωνα με τις μαρτυρίες, οι κάτοικοι είδαν το γεγονός ως καταναγκαστική εργασία αλλά σύντομα διαπίστωσαν την χρησιμότητά τους. Σήμερα σώζονται σε πολλά σημεία αξιόλογα υπολείμματα από τις πέτρες που με

κόπο ανέβαζαν από την κοίτη του ρέματος και με τέχνη τοποθετούσαν στο μονοπάτι. Στην θέση Χτίσματα σώζεται σε πολύ καλή κατάσταση μονότοξη πέτρινη γέφυρα, το ωραιότερο ίσως αξιοθέατο της διαδρομής. Η γέφυρα καθώς και τα τμήματα του καλντεριμιού αξίζουν την φροντίδα της πολιτείας ως πολύτιμη πολιτιστική κληρονομιά. Λίγο πριν τον οικισμό του Παλιοζωγλοπού βρίσκεται η εκκλησία της Παναγίας. Είναι περιτριγυρισμένη από αιωνόβια καστανιές και δρύες και ο επισκέπτης δροσίζεται από τα νερά της βρύσης της "Σταύρωνας", που κελαρίζουν λίγο πιο πάνω. Πριν εισέλθουμε στον οικισμό περνάμε στην απέναντι πλαγιά και, ακολουθώντας ανηφορική πορεία μέσα σε πυκνό μικτό δάσος όπου κυριαρχεί το έλατο, πιάνουμε το διάσελο. Από τον θεσσαλικό κάμπο μέχρι τον Όλυμπο στα βόρεια το βλέμμα ακολουθεί στον Κόζιακα και τα ορεινά των Τρικάλων. Μετά, νοτιότερα, ακολουθούν η Καζάρμα, το Βουτσικάκι, το Μπορλέρο, η Πλάκα, Το Φλυτζάνι, οι Πέντε Πύργοι, το Σβον και ο Παπαδημήτρος. Νότια δεσπόζει ο ελατοσκεπασμένος **Ιτάμος** με τις δίδυμες κορυφές.

Ορειβάτες στη Νεράϊδα Ιτάμου

ακολουθεί στον Κόζιακα και τα ορεινά των Τρικάλων. Μετά, νοτιότερα, ακολουθούν η Καζάρμα, το Βουτσικάκι, το Μπορλέρο, η Πλάκα, Το Φλυτζάνι, οι Πέντε Πύργοι, το Σβον και ο Παπαδημήτρος. Νότια δεσπόζει ο ελατοσκεπασμένος **Ιτάμος** με τις δίδυμες κορυφές.

Μετά από λίγη ώρα καταλήγουμε στην **Βρύση Ιτάμου**, ιδανικό μέρος για χαλάρωση τις ζεστές καλοκαιρινές μέρες. Ο ερευνητής της τοπικής ιστορίας Λάμπρος Γριβέλλας μάς περίμενε εκεί και πρόσφερε μια ενημέρωση για την ιστορία της περιοχής. Στο www.zwglopi.gr μπορεί κάποιος να μάθει περισσότερα για τον ευλογημένο αυτό τόπο. Τα λεωφορεία κατέβασαν τους πεζοπόρους στην Ραχούλα όπου ακολούθησε το καθιερωμένο τσιμπούσι... Από την Βρύση Ιτάμου είναι δυνατή η ανάβαση στις κορυφές του Ιτάμου (1489 και 1504μ.) και η πορεία μέχρι τον Αμάραντο μέσω του σηματοδοτημένου μονοπατιού Z7.

Πληροφορίες για όλες τις διαδρομές των Αγράφων Καρδίτσας στο www.eoskarditsas.gr. Κατατοπιστικός είναι και ο νέος χάρτης των εκδόσεων "Ανάβαση".

Επόμενη πεζοπορία του συλλόγου την Κυριακή 23 Φλεβάρη στο μονοπάτι Μοσχάτο-Χαλικάκι-Τσαρδάκι. Αναχώρηση με IX από το άγαλμα Πλαστήρα 7:30 πμ. Πληροφορίες στο τηλέφωνο 6932807346 (c).

Φωτογραφίες από την εξόρμηση στην επόμενη σελίδα

στα βοορά του Ιτάμου

Λίγα λόγια για την ιστορία του τόπου μας

Παλαιό ξυλογέφυρο στις "Πλατιές Πέτρες"

Ο παλιός δρόμος απέναντι από της "Τόμινας"

Στην πλαγιά της Κούλιας απολαμβάνουν τη λιακάδα

Οι αρχηγοί της αποστολής: (αριστερά) Αποστόλης Παντελίζης,
Αντώνης Παπαδάκος, Αποστόλης Κηρίκος

Λάμπρος Γριβέλλας - Αντώνης Παπαδάκος

Κατάληξη της αποστολής στη Ραχούλα και ... φαγοπότι!

Τα λεωφορεία της αποστολής στον αυχένα Ιτάμου

"...οι καρχαρίες των Μεγάλων Δυνάμεων"

Συνέχεια από τη σελ. 1

την κατάρρευση του μετώπου. Για τον πατέρα του, σημειώνει: "Ήταν παιδί κτηνοτροφικής οικογένειας, πολύ σκληραγωγημένο, γι' αυτό και άντεξε στο σοβαρό τραυματισμό του. Η σφαίρα μπήκε από το δεξιό στήθος και καρφώθηκε στα πλευρά. Μεταφέρθηκε από το πεδίο της μάχης στον ώμο από συγχωριανό του στρατιώτη και στη συνέχεια με κάρα στην Προύσα, όπου εγχειρίθηκε μετά από πολλές μέρες. Από τότε έζησε με μισό το δεξιό πνεύμονα. Μετά Στα 26 του χρόνια επιχείρησε να γίνει ταξιτζής, χωρίς επιτυχία, κυρίως λόγω της αναπηρίας του. Στην υπόλοιπη ζωή του εργάστηκε αρκετά χρόνια ως περιπτεριούχος και ασχολήθηκε με την τοπική αυτοδοίκηση στο χωριό του Ραχούλα Καρδίτσας. Χάρη στη συντηρητική ζωή που έκανε έζησε 91 χρόνια και πέθανε το 1991."

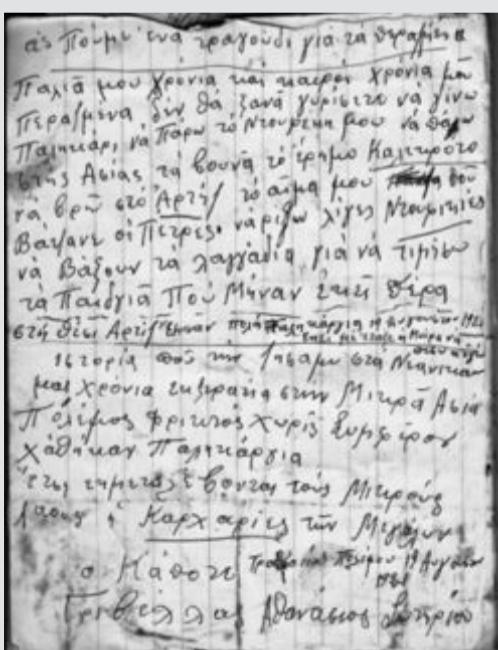
Στα βαθιά γεράματά του, σε ηλικία 90 ετών, αφήνει κάποιες γραπτές μαρτυρίες, ιδιόχειρο χειρόγραφο, με την αυτογραφία του και τη στρατιωτική περιπέτειά του και δημοσιεύονται εδώ για πρώτη φορά. Κάτω από τη λακωνική γραφή ανασαίνει αγνός πατριωτισμός και αγανάκτηση για τον πόλεμο "χωρίς κανένα συμφέρον". Και είναι λόγια σοφά, ήρεμα και χωρίς εμπάθεια, παράδειγμα για την πολλά "λαλέουσαν" εποχή μας.

Το ήθος αυτό χρήσιμο είναι να καλλιεργείται στις νεότερες γενιές, στα παιδιά και στους νέους, αν θέλουμε έναν λαό με γνώση της ιστορικής του αλήθειας. Η αληθινή ιστορία δε διδάσκεται μόνο από τα εγχειρίδια του σχολείου, που πολλές φορές υπακούει στην "πολιτική ορθότητα", αλλά αφηγείται και από τους απλούς ανθρώπους που έζησαν τα γεγονότα και έχουν ανάλογα βιώματα.

Παραθέτουμε τα δύο σημειώματα με λίγα σχόλια:

A. Η αυτοβιογραφία του:

"Γεννήθηκα το 1900, Φεβρουάριο μήνα. Στο σχολείο πήγα λίγους μήνες στην Πέμπτη τάξη, διότι το 1912 κηρύχτηκε πόλεμος και επιστρατεύθηκε ο δάσκαλος. Το Σεπτέμβριο του 1918 πέθανε ο πατέρας μου. Το Μάη του 1919 στρατεύτηκα και εγώ ως κληρωτός. Γυμναστήκαμε 30 μέρες και μετά μας πήγαν στη Μικρά Ασία, στο Αηδίνι. Εκεί μας έριξαν στο 1/38 ευζώνων, στον 50 λόχο. Εκεί βρήκαμε εφέδρους του 1912. Τους αντικαταστήσαμε και πήγαν λίγο μετώπισθεν και μετά αποστράτευσαν τις σειρές 12, 13, 14 και 15. Το 1920 έγιναν εκλογές, ήρθε η Βασιλεία, έγινε πάλι επιστράτευση και κλήθηκαν οι

σειρές 1903, 1904, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915. Μας ήρθαν νέοι αξιωματικοί που τους είχε αποτάξει ο Βενιζέλος το 1916. Πολλοί από αυτούς ήταν άπειροι από πόλεμο, διότι τους έδωσε πολλούς βαθμούς το βασιλικό

κόμμα, όπου από ανθυπασπιστές έγιναν λοχαγοί. Λοχαγοί το 1916, το 1920 έγιναν συνταγματάρχες και έτσι δεν ήταν εις θέσιν πολλοί από αυτούς να διοικήσουν. Εκείνοι που είχαν ικανότητα, τα τμήματά τους είχαν λιγότερες φθορές, όπως επί παραδείγματι ο Νικόλαος Πλαστήρας. Συνταγματάρχης το 1919, συνταγματάρχης το 1922, διότι ήταν βενιζελικός και δεν τον προήγαγε το βασιλικό καθεστώς. Ήταν αξιωματικός που σκέπτονταν μόνο το στρατιώτη. Κάποτε μας βρήκε με το επιτελείο

Τρεις συγχωριανοί στρατιώτες στο μέτωπο της Μ. Ασίας.

Γιώργος Ράπτης (Γάκιας), Θανάσης Γριβέλλας, Γιώργος Καραγιάννης

του σε ένα μέρος καταυλισμένους. Ήμασταν σε κακά χάλια, με κατεστραμμένα ρούχα, άλλοι ξυπόλητοι και έκανε ερωτήσεις: Τίνος συντάγματος είμαστε κλπ., διότι ο Πλαστήρας ήταν στο 5/42 ευζώνων, ενώ εμείς ήμασταν στο 1/38 ευζώνων. Το 1922 έγινε οπισθοχώρηση, το Σεπτέμβριο άτακτη υποχώρηση και αυτό οφείλονταν στην κακή διοίκηση του στρατεύματος και στην προπαγάνδα των ξένων κρατών Αγγλίας και Γαλλίας. Φοβούνταν μήπως η Ελλάς γίνει μεγάλη και ελέγχει τη Μεσόγειο θάλασσα".

Περιττεύει κάθε σχολιασμός, άλλωστε ο χρόνος έχει αποδείξει την ιστορική αλήθεια των παραπάνω στοιχείων για τον πόλεμο, τη στρατιωτική κατάσταση και το διχασμό, που οδήγησε τους Έλληνες στη Μικρασιατική Καταστροφή.

B. Το ιδιόχειρο σημείωμα περιλαμβάνει α) επτά δημοτικοφανείς στίχους, όπως βγήκαν από την έμπνευσή του, και β) σημειώσεις του ίδιου.

α) οι στίχοι με τίτλο "Άς πούμε ένα τραγούδι για τα περασμένα":

"Παλιά μου χρόνια και καιροί, χρόνια μου περασμένα, δεν θα ξαναγυρίσετε να γίνω παλικάρι, να πάρω το ντουφέκι μου να πάω στης Ασίας τα βουνά, στο έρημο Καλε-Γκρότο, να βρω στο Αρτίζ το αίμα μου, που έβαψε τις πέτρες. Να ρίξω λίγες ντουφεκίες στα λαγκάδια, για να τιμήσω τα παιδιά, που μείνανε εκεί πέρα".

Λίγα σχόλια: Όντας υπερήλικας γράφει αυτό το τραγούδι, νοσταλγικό θα έλεγα, εκφράζοντας τη μεγάλη του επιθυμία να ξαναγίνει νέος και να ξαναπάιει στον τόπο της Μ. Ασίας, όπου τραυματίστηκε και "έβαψε τις πέτρες" με το αίμα του, στο Καλέ Γκρότο, και να ρίξει λίγες ντουφεκίες για να τιμήσει τους νεκρούς συστρατώτες του. Είναι εμφανής η ευγένεια της ψυχής και ο θερμός πατριωτισμός του. Τίποτε άλλο δεν επιθυμεί, υλικό ή όχι, παρά να ξαναζωντέψουν εκείνες οι στιγμές της Μ. Ασίας. Θυμίζει τον Αισχύλο, που δεν περηφανεύεται για τις τραγωδίες που έγραψε, αλλά για το ότι πολέμησε του Μήδους στη μάχη του Μαραθώνα. Αφήνω, βέβαια, κατά μέρος την αναμφισβήτητη αισθητική αξία του τραγουδιού, όπως είναι η επίκληση στα χρόνια που πέρασαν, ο δεκαπενταυγλαβός, το υψηλό θητικό περιεχόμενο, ιστορικά στοιχεία, η εκφραστική λιτότητα, η

ακουστική εικόνα στο στίχο "Νά ρίξω λίγες ντουφεκίες, να βάζουν τα λαγκάδια" (πόσο δυνατό είναι εκείνο το "να βάζουν τα λαγκάδια", να βοήσουν, να αντηχήσουν, να τρανταχτούν ...), κ.ά.

β) Στην ίδια σελίδα δίνει ορισμένες πληροφορίες για τον τόπο και τον χρόνο τραυματισμού του, διατυπώνοντας ταυτόχρονα και κάποιες απόψεις για τον πόλεμο:

"Στη θέση Αρτίζ έμειναν πολλά παλικάρια στις 19 Αυγούστου 1921. Εκεί μ' έταξε η μοίρα μου να πέσω κι εγώ. Ιστορία που τη ζήσαμε στα νεανικά μας χρόνια. Εκστρατεία στη Μ. Ασία, πόλεμος φριχτός, χωρίς κανένα συμφέρον. Έτσι εκμεταλλεύονται τους μικρούς λαούς οι καρχαρίες των Μεγάλων Δυνάμεων.

Ο κάποτε τραυματίας πολέμου, στις 19/8/1921, Γριβέλλας Αθανάσιος του Σωτηρίου"

Συνοπτικά θα έλεγα ότι μέσα σε 5-6 γραμμές εκφράζει το δράμα της Μικρασιατικής Καταστροφής για να αποφανθεί με κατηγορηματικό τρόπο πως η Εκστρατεία της Μ. Ασίας δεν ήταν παρά "πόλεμος φριχτός, χωρίς κανένα συμφέρον". Προφανώς εννοεί εθνικό συμφέρον. Και η αιτία όλων αυτών είναι η εκμετάλλευση των μικρών λαών από τις Μεγάλες δυνάμεις, τους "καρχαρίες". Εντυπωσιάζει, επίσης, ο τίτλος για τον οποίο περηφανεύεται και τον θεωρεί ακριβό παράστημα: "Ο κάποτε τραυματίας πολέμου, στις 19/8/1921". Στο Καλέ Γκρότο δόθηκαν επικές μάχες με πύρρειες νίκες από 10 έως 24 Αυγούστου 1921 και σηματοδοτεί την αρχή του τέλους της εκστρατείας στην Αλμυρά Έρημο, στο Σαγγάριο με προορισμό την Άγκυρα. Για την κατάληψη του Καλέ Γκρότο θυσιάστηκαν πολλές εκατοντάδες στρατιώτων και πάρα πολλοί τραυματίστηκαν. Στην οροσειρά Τσαλ Αντίζ (Αρτίζ στο χρ.) τραυματίστηκε και ο Γριβέλλας. Στις 14 Σεπτεμβρίου άρχισε η οπισθοχώρηση και μετά από ένα χρόνο, 1922, τον ίδιο μήνα ολοκληρώνεται η καταστροφή στα παράλια της Μ. Ασίας με την πυρπόληση της Σμύρνης. Ο ελληνισμός ζει τη μεγαλύτερη τραγωδία της ιστορίας του, μετά την Άλωση της Κωνσταντινουπόλεως.

Κλείνοντας τη σύντομη αυτή παρουσίαση θα ήθελα να τονίσω ότι η πραγματική εξιστόρηση των γεγονότων δεν ανήκει στους ιστορικούς του γραφείου μόνο, αλλά και στους απλούς ανθρώπους που έζησαν τα γεγονότα. Η πραγματική ιστορία λέγεται και γράφεται χωρίς σκοπιμότητες και αμφισημίες. Και αυτό κάνει εδώ "Ο κάποτε τραυματίας πολέμου, στις 19/8/1921, Γριβέλλας Αθανάσιος του Σωτηρίου".

Βρυξέλλες, 18/1/2014

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

1. "αμάραντος". Εκδίδεται από το Μορφωτικό Σύλλογο Αμαράντου.
2. "Η Άρνη". Εφημερίδα του Μορφωτικού Συλλόγου Μοσχολουρίου.
3. "Τα Χρονικά της Νεράιδας Δολόπων". Τριμηνιαία έκδοση απανταχού Νεραϊδιων (Νεράιδα-Σαραντάπορο-Μεγαλάκκος).
4. "Η Οξιά". Τριμηνιαία έκδοση του Λαογραφικού, Αρχαιολογικού, Πολιτιστικού Συλλόγου Οξιάς: "Το Μοναστήρι της Αγίας

Αναμνήσεις από τη Γερμανο-Ιταλική κατοχή

Οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των Γερμανών το Νοέμβρη του 1943

Γράφει ο
Αγγελος Ζαχαρόπουλος,
Ανώτερο στέλεχος της
Ευρωπαϊκής Επιρροής,
τέως Γενικός Διευθυντής
του Υπουργείου Γεωργίας

.....Μαζί με την οικογένεια του γιατρού Λαζαρίδη, στήσαμε στα γρήγορα μια παράγκα σε ασφαλές μέρος του ελατοδάσους, πίσω από το βουνό, όπου και εγκατασταθήκαμε όσο διαρκούσαν οι επιχειρήσεις (των Γερμανών). Μαζί μας και ο Ιταλός στρατιώτης (αιχμάλωτος) Νίνο. Στην κορυφή του βουνού (Τσιούκα) ήταν εγκατεστημένο παρατηρητήριο των ανταρτών. Ανέβηκα πολλές φορές την απότομη ανηφόρα μέχρι το παρατηρητήριο, όπου ο υπεύθυνος φίλος της οικογένειας- ανθυπολοχαγός Γιώργος Ράγκος, με άφηνε να παρατηρώ με τα κιάλια τις κινήσεις των Γερμανών στο υψίπεδο της Νεβρόπολης. Έβλεπα τα αυτοκίνητά τους και άκουγα τα πολυβόλα των ανταρτών που έβαλλαν εναντίον τους από τους γύρω λόφους. Φωτιές ξεπετάγονταν μέσα από τα χωριά, το θέαμα ήταν συγκλονιστικό, για έναν έφηβο που απορροφούσε αχόρταγα όλες τις πρωτόγνωρες εικόνες. Η εμπειρία ήταν ανεπανάληπτη. Τολμώ να πω ότι, για μένα, η όλη κατάσταση ήταν ένα γλέντι. Η παράγκα μας βρισκόταν δίπλα σε μια υπέροχη πηγή. Πιο πάνω, μέσα στα έλατα, είχαν εγκατασταθεί, όπως όπως, πολλοί Καστανιώτες? το δάσος έσφυζε από ζωή. Αποκορύφωμα της περιπέτειας ήταν το γεγονός, ότι βρήκα κρυμμένο ένα πιστόλι με γεμάτη δεσμίδα. Άρχισα να κυνηγώ μ' αυτό πουλιά μέσα στο δάσος. Δε σκότωσα βέβαια κανένα, αλλά παραλίγο να σκοτώσω τον κουμπάρο μας Βάσιο Μιαρίτη. Έντρομος, ήρθε και μας είπε ότι μια σφαίρα σφύριξε κοντά στ' αυτά του.

Με μεγάλη ανακούφιση είδαμε τους γερμανούς να αποσύρονται στις πεδινές βάσεις τους αφήνοντας ανέπαφη την Καστανιά, ενώ πολλά από τα χωριά γύρω από τη Νεβρόπολη είχαν καεί. Σιγά σιγά ο κόσμος γύριζε στα σπίτια του κουβαλώντας πίσω το σκονισμένο νοικοκυρίο του και η ζωή βρήκε ξανά το συνηθισμένο ρυθμό της.

Ήρθε η άνοιξη του 1944 και οι κάμποιοι Ιταλοί του χωριού μαζεύονταν τα βράδια στην πλατεία και τραγουδούσαν τα ρομαντικά τους τραγούδια. Τραγουδούσαν και οι δικοί μας αντάρτες τα πατριωτικά επαναστατικά τραγούδια τους. Όλα όμως καλύπτονταν από τα βροντώδη, θα έλεγα, συγκλονιστικά τραγούδια των Ρώσων. Ναι, το 1944 υπήρχε στην Καστανιά και μια μεγάλη ομάδα Ρώσων, που ήταν αιχμάλωτοι των Γερμανών και είχαν αποδράσει.

Τέλος, για να συμπληρωθεί η πολυεθνική σύνθεση της μικρής μας κοινωνίας, είχαμε και ένα κλιμάκιο της συμμαχικής αποστολής (Αγγλοι και Αμερικανοί).

Στο πεζούλι

του Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα

Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα-ποιητή
μέλους της Ένωσης Ελλήνων Λογοτεχνών

(Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο 88)

Τώρα το πώς το μυαλό εξυπηρετείται απ' τις εμπειρίες, αλλά και πως εκείνες με τη σειρά τους το συμπληρώνουν για να τις μεταφράσει σε πράξεις μέσα στους συνεχώς εμφανιζόμενους καινούργιους ορίζοντες, είναι κάτι που ίσως κανένας δεν μπορεί να προσδιορίσει με σαφήνεια και ακρίβεια. Και εδώ δε χωρά κανόνας. Ο άνθρωπος γεννιέται με ορισμένα χαρακτηριστικά. Ο χειρισμός τους στα πρώτα βήματα πλάθει, δημιουργεί και σφραγίζει αυτό που αργότερα αποκαλούμε ανδρωμένο άτομο. Λέγεται πως ως τα εφτά του το άτομο έχει διαμορφώσει τη βασική του υπόσταση, η οποία δεν επιδέχεται πλέον ριζικές αλλαγές - μεταβολές. Δεν παύει ποτέ, ωστόσο, να αποτελεί ένα δέκτη, που ενεργοποιημένος σ' όλη του τη ζωή και ανεξάρτητα από ηλικία, έχει συνεχώς απλωμένες τις κεραίες του, μέρα και νύχτα, ώστε να λαμβάνουν και να δέχονται όλων των ειδών τα μηνύματα, τα οποία τροποποιούν ή και διορθώνουν την πορεία του ανάλογα με τη δεκτικότητα, τις ερμηνευτικές του δυνατότητες, την παρουσία, αλλά και διαθεσιμότητα των καλών ή κακών ιδιοτήτων. Το αποτέλεσμα δεν μπορεί να μετρηθεί ή και να ερμηνευτεί αφοριστικά. Ο δέκτης, θετικά φορτισμένος με αρκετή δόση απομικού συμφέροντος, κάνει πολύ πιο δύσκολη ακόμα και την απλή ανάγνωση των ρολογιών του. Βασικά, όμως, θα πρέπει να γίνει αποδεκτό πως ο επηρεασμός αρχίζει επωαστικά, ανθίζει στα επαναστατικά χρόνια, καρποφορεί στη μέση ηλικία, και δέχεται, ανάλογα με τη σωματική και ψυχική δομή του ατόμου, τα μηνύματα της αρτηριοσκλήρυνσης από κάποια ηλικία και μετά. Μεγάλος ο κόσμος, ο οποίος απλώνεται και εξελίσσεται σταδιακά, αλλά και ραγδαία. Φυσικό αποτέλεσμα η εξειδίκευση για την αντιμετώπιση των αυξημένων αναγκών. Τίποτα, πλέον, δεν μπορεί να αγκαλιαστεί μονάχα από έναν ή ακόμα κι από μια μικρή κοινωνία ανθρώπων. Η εξέλιξη δε μετρά τον χρόνο και προχωρά χωρίς καμιά αμφιβολία και χωρίς ιδιαίτερες σκέψεις περί αιφομοίωσης. Δεν είναι σωστό να το κρίνουμε προσωπικά και να νομίζουμε πως τα πράγματα χειροτερεύουν. Απλά εξελίσσεται η ζωή. Άλλωστε αυτό είναι και το κεντρικό νόημα της ζωής. Αυτός και ο πυρήνας της. Συμβαδίζουμε αναγκαστικά ακολουθώντας τον κύκλο μας και θα πρέπει ο ένας να συμπληρώνει τον άλλο. Ο καθένας αποτελεί ξεχωριστό κομμάτι, με τα δικά του ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, με το μοναδικό του αποτύπωμα, με τη δική του κλίση, που, πάντα χρήσιμη, τείνει να συμπληρώνει κάποια άλλη που τις περισσότερες φορές βρίσκεται κοντά μας ή και ίσως συμβαδίζει πλάι μας. Απ' τα γενικά φτάνουμε προοδευτικά, ξεδεύοντας και τον ανάλογο χρόνο, στον επιμερισμό, στην εξειδίκευση και στην απομόνωση. Τρέχοντας να προλάβουμε το γρήγορο τραίνο, δε σκεφτήκαμε τη διαδρομή και τον προορισμό του. Παρασυρόμαστε απ' τους άλλους που πετάγονταν έξω απ' τα σπίτια τους με αλαλαγμούς. Και χωρίς να το καλοκαταλάβουμε ξεκοβόμαστε απ' τις ρίζες μας. Μα δε χανόμαστε. Αν το θελήσουμε, μπορούμε να απλώσουμε το χέρι μας και να πιάσουμε κάποια ελπιδοφόρα άκρη.

Τρέχοντας, και πολλές φορές καλπάζοντας απερίσκεπτα, λαχανίασμε στην προσπάθεια μας να ξεπεράσουμε τους άλλους που με τη φαντασία μας τους κατατάξαμε στη χωρία των φίλων ή των γνωστών ή και άγνωστων συναγωνιζομένων; Καιρός για ένα μικρό σταμάτημα, για μιαν ανάσα. Τι όμορφα θα ήταν, αν, έτσι, αποκαμψόμενοι και με μισόκλειστα τα μάτια, αισθανόμαστε και λίγη υγρασία στα χείλια μας. Απλώνουμε δειλά το χέρι για κάποια σταγόνα δροσίσας. Ποιος, όμως, νοίαζεται μέσα στην απομόνωσή μας; Ποιος φταίει; Εμείς ασφαλώς. Γιατί μέσα στο απερίσκεπτο τρέιμπο (μέρα ή και νύχτα) για να κατακτήσουμε τον κόσμο... και να κατασκηνώσουμε στην κορυφή του, δε μας πέρασε απ' τον νου το καίριο ερώτημα: Ποιος στ' αλήθεια είμαι; Κατά που τραβάω; Ποιοι είναι οι άλλοι γύρω μου; Αξίζει να πεταχτώ έξω πρώτος και να είμαι

μόνος μου;

Αλήθεια, σκεφτήκαμε ποτέ βαθύτερα εκείνο που αντήχησε κάποτε στ' αυτιά μας, "Έφαγε το κατσίκι κλαρί, λύκος να τη φάει τη μάνα!"; Μήπως στη βιασύνη μας το παρεμπηνεύσαμε, παρεξηγήσαμε το νόημά του, και, αντί να διδαχτούμε, πηδήξαμε

στο άγνωστο; Αναλογιστήκαμε τις συνέπειές του, προσδίνοντάς του καθολική διάσταση; Απομονωθήκαμε; Μήπως, ίσως, θα' πρέπει να είχαμε λάβει υπόψη το: "Πίσω έχει η αχλάδα την ουρά της"; Δεν πρέπει να υπάρχει άνθρωπος που να μην αισθάνεται κάποια χαρά στο πλησίασμα, απ' όποια μεριά και αν παίρνεται η πρωτοβουλία. Μυριάδες συναισθήματα σκιρτούν στο πλησίασμα του διπλανού, ανεξάρτητα προ το ονόμα με το οποίο τον έχει καταγράψει το μυαλό μας (γονείς, άλλοι συγγενείς, γνωστοί, φίλοι, ξένοι).

Αν υπάρχει κάποιο σφάλμα στην επικοινωνία, τούτο γίνεται αντιληπτό μετά από μερικές δεκαετίες τρέξιμο. Τότε που ο εαυτός μας υποχρεώνεται να αναζητήσει κάποιες σταγόνες νερό για να βρέξει το ξεραμένο του στόμα. Τότε που ο εσωτερικός μας κόσμος αφυπνίζεται προσπαθώντας να αποτινάξει τον ζυγό και την τυραννία που του είχαμε επιβάλλει για τόσον καιρό. Άλλα ακόμα και τότε, την ύστατη αυτή στιγμή της ανάγκης, κοτάζουμε ερευνητικά γύρω μας και κρίνουμε καχύποπτα ακόμα και τον εαυτό μας. Το μακροχρόνιο προφύλαγμα από τον παγερό αέρα της μοναχικής μας πορείας μάς έχει γίνει δευτέρα φύση. Επιμένουμε να συνεχίστει το αλυσοδέσμιο. Μας είναι αδύνατο να παραδεχτούμε την ύπαρξη συναισθημάτων. Μας είναι ακατανόητο να δεχτούμε αλλαγή από το κατεστημένο που δημιουργήσαμε μόνοι μας. Κωφεύουμε στο κάθε σκίρτημα της ψυχής μας. Μήπως μας έχει κυριεύσει ο εγωισμός; Μπορεί να τον αγνοούμε στην πορεία μας, παίζει, ωστόσο, από βασικό έως και καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση των σχέσεων, αλλά και της ποιότητας της ζωής μας. Ξεδεύουμε τις προσπάθειες μας ολόκληρης ζωής για ανάδειξη και διάκριση. Η καθήλωση σε ορισμένες διαστάσεις με έλλειψη ζωογόνου επικοινωνιακού αέρα μπορεί να αποδειχτεί ζ

ΠΡΟΣΕΧΟΥΜΕ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΑΣ

Βουίζουν τ' αυτιά μου

Προβλήματα με τα αυτιά έχουν όλες οι ηλικίες. Όσο όμως προχωρεί η ηλικία τόσο αυτά παρουσιάζονται με μεγαλύτερη ένταση και συχνότητα. Το πιο συνηθισμένο πρόβλημα, εκτός βέβαια από τη βαρυκοϊα, που αντιμετωπίζουν οι ενήλικες είναι η εμβοή(βούισμα του ενός ή και των δύο αυτιών).

Εμβοή είναι ο θόρυβος στο κεφάλι σου που συνήθως έχει τη μορφή βουητού. "Ορισμένοι ασθενείς παραπονούνται για σφύριγμα ή κουδούνισμα. Σπανιότερα υπάρχουν διακριτές φωνές και ακόμη σπανιότερα, υπάρχει αίσθημα ακρόασης των καρδιακών παλμών. Τα ενοχλητικά αυτά συμπτώματα, όταν αφυπνίζουν τον ασθενή προκαλούν αϋπνία και κόπωση".

ΤΙ ΤΟ ΠΡΟΚΑΛΕΙ

Μπορεί εσύ να ταλαιπωρείσαι από τη "φασαρία" μέσα στο κεφάλι σου, αυτό όμως είναι μόνο ο συναγερμός. Ο τρόπος δηλαδή να σου δείξει το σώμα πως κάτι δεν πάει καλά. Φαντάσου κάτι ανάλογο με τον πυρετό, που σε προειδοποιεί για κάποια ίωση.

Τι είναι όμως αυτό που προκαλεί το βουητό. Η Παθολόγος Αναστασία Μοσχοβάκη δίνει τις πιθανές αιτίες:

Α. Παθήσεις που σχετίζονται με το ίδιο το αυτί. Αυτές μπορεί να είναι:

- Απόφραξη του αυτιού από κυψελίδα
- Κάκωση του αυτιού από χτύπημα
- Ωτίτιδα
- Ακουστικό τραύμα από πολύ δυνατό θόρυβο

Β. Άλλες ασθένειες που προκαλλούν βουητητό. Ο ενοχλητικός όμως βόμβος μπορεί να οφείλεται και σε προβλήματα που δεν έχουν σχέση με το αυτί.

- **Ιώσεις:** Ορισμένοι ιοί και λοιμωγόνα προκαλούν βουητό. Χαρακτηριστικοί εκπρόσωποι είναι η ιλαρά και η παρωτίτιδα.

- **Ορμονικές Διαταραχές:** Οι εμβοές ορισμένες φορές είναι δείκτης κακής ορμονικής λειτουργίας.

- **Μεταβολικές διαταραχές:** Ακόμη και ένα πρόβλημα με το θυρεοειδή μπορεί να προκαλεί θόρυβο στα αυτιά. Επιπλέον, "η ηπατική ανεπάρκεια είναι χαρακτηριστική εκπρόσωπος της κατηγορίας".

- **Αλόγιστη χρήση φαρμάκων:** Πολλές φορές η χρήση αντιφλεγμονώδων και αντιβιοτικών δημιουργεί τέτοιο πρόβλημα. Ανάμεσά τους και η γνωστή ασπιρίνη.

- **Άλλες αιτίες:** Άλλες αιτίες μπορούν να είναι η αύξηση σακχάρου του αίματος, αυτοάνοσα νοσήματα, παθήσεις εγκεφάλου/ κρανίου, αγγειακές παθήσεις (π.χ. ανευρύσματα), υπέρταση, ψυχιατρικά νοσήματα, άγχος.

ΤΙ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΚΑΝΕΙΣ

Η επίσκεψη σε έναν ΩΡΛ θα σου λύσει κάθε απορία και φυσικά το πρόβλημα. Ένας ωτορινολαρυγγολόγος θα κάνει έναν πρώτο έλεγχο εξωτερικά στο αυτί. Έτσι, με ένα καθαρισμό, αν υπάρχει κάτι που φράζει το τύμπανο, θα αφαιρεθεί και θα βελτιώσει την κατάσταση. Από εκεί και πέρα με μια σειρά από εξετάσεις - ακουόγραμμα, εξέταση λειτουργίας των τυμπάνων κτλ - θα είναι σε θέση να ξέρει το πρόβλημα και, αν αυτό βρίσκεται στο αυτί η όχι.

Αν τελικά το πρόβλημα δεν αφορά στο αυτί, μια επίσκεψη σε παθολόγο θα σου δώσει τη λύση. "Η σωστή παθολογική εξέταση είναι σημαντική για την ορθή διάγνωση και θεραπεία".

Πρακτικές συμβουλές για άμεση ανακούφιση

Ο γιατρός είναι εκείνος που θα σου δώσει τις απαραίτητες οδηγίες, αλλά και τη θεραπεία. Στο μεταξύ εσύ, μπορείς να ακολουθήσεις τις παρακάτω πρακτικές συμβουλές για να αισθανθείς καλύτερα:

- Απόφυγε τους έντονους και δυνατούς θορύβους.
- Μείωσε το αλάτι στο φαγητό.
- Απόφυγε τον καφέ, το τσάι και το κάπνισμα γιατί περιέχουν διεγερτικές ουσίες που εντείνουν τον θόρυβο.
- Πρόσθεσε άλλον έναν λόγο για να κάνεις γυμναστική. Η άσκηση βελτιώνει την κυκλοφορία του αίματος και καταπραύνει τον ενοχλητικό βόμβο.
- Ξεκουράσου καλά και φρόντισε να κοιμάσαι όσο πρέπει.
- Κάνε την παρακάτω άσκηση. Προσπάθησε όταν αντιλαμβάνεσαι τον βόμβο να στρέψεις την προσοχή σου αλλού. Σε ένα τραγούδι, σε μια συζήτηση στην τηλεόραση... Να ξέρεις πως όσο ασχολείσαι με το βουητό στο αυτί σου, τόσο περισσότερο σε ενοχλεί, το αισθάνεσαι και το ακούς.

Από το internet

Επιστολή Γεωργίου Καραϊσκάκη

[Απευθύνεται στη γυναίκα του Γκόλφω, που διέμενε στο νησάκι Κάλαμο του Ιονίου, μαζί με τα παιδιά τους. Η επιστολή προέρχεται από το Αρχείο του Γιάννη Λεωνίδα Καραϊσκάκη, τρισεγγονού του στρατηγού, που πέθανε το 2012.]

"Αράχωβα 25 Μαΐου 1825

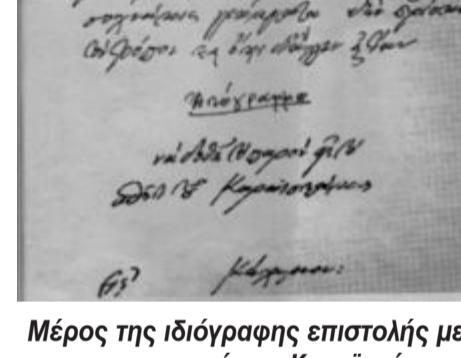
Κάκω Ζαφείρω*, σας χαιρετώ.

Και προχθές σας έγραψα τα πάντα με τον Γιωργάκη Ρέντζιον, με τον οποίο σας έστειλα και έναν σταυρόν τζεβαϊρένιον, και δεν ήξερω, αν λάβατε το γράμμα μου ή όχι και δια τούτο σας γράφω πάλι και τώρα ότι είμαι καλά καθ' όλα. Κατά τούτο μόνον είμαι περήλυπος, όπου μας επερικύκλωσε η Τουρκιά εδώ, και με εμποδίζει κατά το παρόν να έλθω αυτού καθώς πάντα σας έγραφον, και σεις με εκαρτερούσατε. Ας έχομεν υπομονήν όμως και ο Θεός τα φέρει δεξιά. Δι εμένα καμίαν υποψίαν μην έχετε, ότι είμαι ως θέλει ο Θεός, καθώς σας πληροφορεί και στοματικά ο Ρέντζιος τα πάντα, ούτε σταθείτε ήσυχα και με φροντίδαν εις όλα σας τα επιχειρήματα εις έξοδα, όσον και αν ημπορείτε, διότι ο καιρός είναι δυστυχισμένος. Με όλον τούτο δεν θα λείψω από την φροντίδα σας εις κάθε ευκαιρίαν. Υγιαίνετε.

Υ.Γ.(απόγραμμα) Με όλο το στένος μας, όπου βρίσκονται φίλοι τους φιλώ τα μάτια. Μην παραπονείσθε ότι δεν σας γράφω συχνάκις γράμματα. Δεν ευρίσκω τον τρόπον και όχι δι' άλλην αιτίαν".

Η επιστολή γράφηκε ενάμισι χρόνο πριν από την περιώνυμη μάχη της Αράχωβας. Δέκα ημέρες πριν γραφεί (15 Μαΐου 1825), ο Καραϊσκάκης κατάφερε το πρώτο πλήγμα κατά των Τούρκων, τους οποίους κατανίκησε στο Μαυρολιάρι της Παρνασσίδας. Το περιεχόμενο της επιστολής δεν αναφέρεται σε πολεμικά γεγονότα, αφού αυτή απευθύνεται στην οικογένειά του. Δείχνει όμως περίτρανα την αγάπη του Καραϊσκάκη προς τη γυναίκα και τα παιδιά του, το ενδιαφέρον του για την οικονομική τους κατάσταση και την ασφάλειά τους, τους δίνει συμβουλές, τους στέλνει χρήματα ή άλλα είδη προς πώληση για την επιβίωσή τους.

Μέρος της ιδιόγραφης επιστολής με την υπογραφή του Καραϊσκάκη

συμβουλές, τους στέλνει χρήματα ή άλλα είδη προς πώληση για την επιβίωσή τους.

Ο Καραϊσκάκης, στερημένος από οικογένεια από τα παιδικά του χρόνια, εκδηλώνει όλη τη στοργή του προς τη γυναίκα και τα παιδιά του, με επιστολές και ολιγοήμερες επισκέψεις, λόγω του πολέμου. Δεν είναι η πρώτη επιστολή που το κάνει αυτό. Από τα Σάλωνα, στις 25/8/1824, γράφει: "...και έναν πόνον έχω, να μάθω μόνον δια το σπίτι μου... τας φιλτάτας θυγατέρας μου πατρικών ασπάζομαι...". Από το Κερατσίνι, στις 10/4/1827 -λίγες μέρες πριν το θάνατό του- γράφει στο γιο του Σπύρο, που είναι μόνο έξι μηνών: "Παιδί μου, Σπύρο, σε φιλώ στα μάτια....ταίς τσούπρες μου φιλώ στα μάτια. Να δοθεί εις χείρας του ιιού μου Σπύρου, εις Κάλαμον". Να είχε άραγε κάποιο προαίσθημα για το τέλος του ο στρατηγός; Αξιοπρόσεκτο είναι το σημείο που συμβουλεύει τη γυναίκα του να κάνει οικονομία ("...με φροντίδα εις όλα τα επιχειρήματα εις έξοδα"), δείγμα ότι ο Καραϊσκάκης δεν είχε χρήματα, τουλάχιστον εκείνη την περίοδο. Γενικά η επιστολή παρουσιάζει έναν άλλο Καραϊσκάκη, διαφορετικό από αυτόν που εμφανίζεται στα πολεμικά στρατόπεδα: στοργικό και καλό οικογενειάρχη, που ανησυχεί και ενδιαφέρεται για την οικογένειά του, παρά τις φροντίδες του πολέμου, που τον βαρύνουν.-

*Κάκω Ζαφείρω: Η σύζυγος του Καραϊσκάκη λεγόταν Γκόλφω (Εγκολπία). Συνεπώς το: Ζαφείρω (από τον πολύτιμο λίθο, το ζαφείρι), είναι μια χαριτωμένη προσφώνηση, όπως λέμε: χρυσή μου, γλυκιά μου κ.ά.. Η λέξη κάκω -λέγεται ακόμα στην ορεινή Ευρυτανία- σημαίνει: δυστυχισμένη, καμένη...

Λάμπρος Γριβέλλας

ΑΠΟ ΤΑ ΒΟΤΑΝΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Δυόσμος (*Mentha viridis*) οικ. *Labiateae* - Ελληνικά: Ηδύοσμος

Οι αρχαίοι των έλεγαν ηδύοσμο (ηδύς=γλυκός) για τη γλυκιά μυρωδιά του.

Ο δυόσμος είναι ένα από τα πιο δημοφιλή φυτά σε ελληνικούς κήπους και μπαλκόνια. Είναι στενός συγγενής της μέντας και έχει πάνω από 30 ποικιλίες. Έχει ωραίο και πλούσιο πράσινο φύλλωμα αλλά αυτό που τον χαρακτηρίζει είναι το υπέροχο, μοναδικό και πιπεράτο του άρωμα. Φυτέψτε τον σε ένα σημείο από το οποίο περνάτε συχνά. Έτσι κάθε φορά που θα τον αγγίζετε, το άρωμά του θα σκορπίζεται σε όλο το χώρο!

Είναι βολικό φυτό, αφού δεν έχει ιδιαίτερες απαιτήσεις στην καλλιέργειά του. Αντίθετα ανταμείβει πλουσιοπάροχα με την ομορφιά του, το άρωμά του, τις ευεργετικές ιδιότητές του και τις άπτερες χρήσεις του στην κουζίνα, και όχι μόνο!

Μαζεύουμε δυόσμο όλο το χρόνο. Μπορούμε να τον έχουμε πάντα φρέσκο σε μια γλάστρα ή να τον αποξηράνουμε και να τον φυλάξουμε σε ένα βάζο.

Σε αντίθεση με τα περισσότερα αρωματικά και βότανα που θέλουν πολύ ήλιο ο δυόσμος, όπως και η μέντα αναπτύσσεται καλά και σε σκιά. Ιδανικότερη θέση για το δυόσμο είναι η ημισκιερή.

Μια άλλη διαφοροποίηση σε σχέση με τα υπόλοιπα αρωματικά είναι ότι είναι πιο απαιτητικός σε νερό και γι αυτό θέλει αρκετά συχνά πότισμα. Αν, παρ όλα αυτά, τον ξεχάστε απότιστο μερικές μέρες και τον δείτε να μαραζώνει μην ανησυχείτε, ποτίστε τον με άφθονο νερό και σύντομα θα είναι πάλι μια χαρά.

Την άνοιξη τον πολλαπλασιάζουμε αν θέλουμε, και ο καλύτερος τρόπος για να γίνει αυτό είναι με ριζώματα. Μπορείτε να μεταφυτέψετε ριζώματα δυόσμου από ένα αναπτυγμένο φυτό σε μία νέα γλάστρα. Στα τέλη του Φθινοπώρου κάνουμε βαθύ κλάδεμα στο δυόσμο για να ανανεώνεται και να είναι πάντα υγιής.

Η καλύτερη εποχή για να φυτέψουμε δυόσμο είναι το φθινόπωρο και η άνοιξη γιατί οι θερμοκρασίες είναι ιδανικές, για τη γρήγορη και επιτυχημένη ανάπτυξη του φυτού.

Οι ρίζες του δυόσμου απλώνουν πολύ και μπορεί να "πνίξουν" άλλα γειτονικά φυτά. Όταν το φυτεύουμε σε γλάστρες ή παρτέρια μαζί με άλλα φυτά, φυτεύουμε το δυόσμο μαζί με το γλαστράκι του, αλλά χωρίς τον πάτο.

Ευεργετικές ιδιότητες:

Ο δυόσμος έχει μεγάλη ιστορία. Είναι γνωστός από την αρχαιότητα που τον χρησιμοποιούσαν στην κατασκευή μύρου αλλά και για φαρμακευτική σκοπούς. Ο **Διοσκουρίδης** και ο **Ιπποκράτης** τον ανέφεραν συχνά ως φυτό με μεγάλη φαρμακευτική αξία και πολύ ωραίο άρωμα. Ένα ρόφημα δυόσμου τονώνει, βοηθά στη χάνευση και καταπραύνει το στομάχι. Βράζουμε νερό με λίγα φύλλα δυόσμου για μερικά λεπτά, σουρώνουμε και πίνουμε. Αν θέλουμε προσθέτουμε και μέλι. Αν πάσχετε από ημικρανίες, πονόδοντο ή λόξυγγα μαστήστε φρέσκα φύλλα δυόσμου. Το μάσημα μερικών φύλλων δυόσμου βοηθά και στην αντιμετώπιση της κακοσμίας του στόματος. Για αμυγδαλίτιδα, ουλίτιδα αλλά και φλεγμονές του ρινοφάρυγγα ρίξτε μερικές σταγόνες αιθέριο έλαιο δυόσμου σε χλιαρό νερό και κάντε γαργάρες. Εντριβή με 2 - 3 σταγόνες αιθέριου ελαίου δυόσμου ανακούφιζε από τους ρευματικούς πόνους. Ανακούφιση επίσης

προσφέρουν τα φρέσκα φύλλα, αν τα τρίψουμε στις κλειδώσεις που πονάνε, καθώς και στο μέτωπο σε περιπτώσεις πονοκεφάλου. Ο δυόσμος τονώνει τη μνήμη και γι αυτό συστήνεται σε φοιτητές και μαθητές σε περιόδους εξετάσεων. Σε 1 κούπα ζεστό νερό βάζουμε μία κουταλιά αποξηραμένα φύλλα δυόσμου. Το σκεπάζουμε για 1 με 2 λεπτά, σουρώνουμε και πίνουμε.

Μαγειρική:

Το δυόσμο τον χρησιμοποιούμε πολύ στη μαγειρική, γι αυτό δε πρέπει να λείπει ένα γλαστράκι δυόσμου από το περβάζι της κουζίνας μας. Χρησιμοποιούμε το δυόσμο φρέσκο αλλά και αποξηραμένο. Αρωματίζει κεφτεδάκια, γεμιστά, πίτες, σάλτσες, σαλάτες, ποτά και γλυκά. Το καλοκαίρι φρέσκος ταιριάζει πολύ σε δροσερές φρουτοσαλάτες.

Προσοχή: Να κόβετε το δυόσμο πάντα με το χέρι γιατί αν χρησιμοποιήσετε μαχαίρι χάνει μέρος του αρώματός του.

Αποξηραμένο τον φυλάμε σε γυάλινο βάζο που κλείνει αεροστεγώς. Μπορούμε να διατηρήσουμε κομμένο φρέσκο δυόσμο ακόμη και για δέκα μέρες στο ψυγείο αρκεί να τον βάλουμε σε κλειστή πλαστική σακκούλλα. Χρησιμοποιείται ακόμα και σε οδοντόπαστες, παστίλιες του βήχα, σιρόπια για γαργάρες, αλλά και σε σαπούνια.

Οι Αρχαίοι Έλληνες έτριβαν με φύλλα δυόσμου το τραπέζι τους πριν κάτσουν να φάνε. Τα αιθέρια έλαια που αναδύονταν, άνοιγαν την όρεξη, αλλά και απομάκρυναν ανεπιθύμητα έντομα (μυρμήγκια, μύγες, κουνούπια κ.ά.)

Για να διατηρήσετε τα όσπιρια σας χωρίς ζωύφια να τα βάζετε σε σκεύος με φύλλα δυόσμου ή μέντας.

Προσοχή: Πάντα καταναλώνουμε όλα τα βότανα με μέτρο. Το αιθέριο έλαιο του δυόσμου μπορεί να προκαλέσει αλλεργική αντίδραση. Δεν το χρησιμοποιούμε ποτέ σε βρέφη!

Πού βοηθάει:

Είναι τοντικό, χωνευτικό, καταπραϋτικό του στομάχου, αντισπασμωδικό, εναντίον του λόξιγκα, βοηθά στις ημικρανίες και στον πονόδοντο, αν μασήσουμε τα φύλλα. Τα φύλλα του χρησιμοποιούνται επίσης στη μαγειρική (κεφτέδες, σάλτσες, ξίδια κ.λπ.).

Τρόπος παρασκευής ροφήματος: για αφέψημα βράζουμε λίγα λεπτά μερικά φύλλα σε ένα μπρίκι νερό, το σουρώνουμε και το πίνουμε ζεστό με μέλι.

Για έχυμα βάζουμε ένα κουταλάκι του γλυκού σε ένα μπρίκι καυτό νερό και το αφήνουμε μισή ώρα.

Ανακούφιση προσφέρουν τα φρέσκα φύλλα, αν τα τρίψουμε στις κλειδώσεις που πονάνε, καθώς και στο μέτωπο σε περιπτώσεις πονοκεφάλου. Σε αποστήματα βάζουμε σκόνη από τριψμένα φύλλα. Ο δυόσμος χρησιμοποιείται επίσης στη σαπωνοποιία, τη μυροποιία, τη ζαχαροπλαστική κ.λπ.

Αιθέριο έλαιο: δύο με τρεις σταγόνες ανακουφίζουν με εντριβή τους πόνους των ρευματισμών. Μερικές σταγόνες επίσης σε χλιαρό νερό γίνονται γαργάρα σε περιπτώσεις αμυγδαλίτιδας, ουλίτιδας και φλεγμονών του ρινοφάρυγγα.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2014

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

1884-2014

Εκδόθηκε και κυκλοφόρησε στις αρχές του έτους, από την Ιστορική και Εθνολογική Εταιρεία της Ελλάδος (Ι.Ε.Ε.Ε.) το Ημερολόγιο του Εθνικού Ιστορικού Μουσείου (1884-2014) σε πολυσέλιδη πολυτελή έκδοση.

Εθνικό Ιστορικό Μουσείο

1884 - 2014

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2014

Το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, που αριθμεί βίο 130 ετών, περιλαμβάνει στις συλλογές του πολύτιμα κειμήλια και έγγραφα του νεότερου ιστορικού βίου μας και θεωρείται σήμερα κιβωτός της ιστορίας και του πολιτισμού μας. Γράφει στον πρόλογο του Ημερολογίου ο πρόεδρος της Ι.Ε.Ε.Ε. Κ. Διονύσιος-Άγγελος Μινώτος:

"Το παρόν ημερολόγιο, που αποσκοπεί να γνωρίσει στο σύγχρονο ενδιαφερόμενο κοινό τις πλούσιες πολύτιμες συλλογές, τις οποίες έχει καταρτίσει η Ι.Ε.Ε.Ε. για το Μουσείο της, το Αρχείο Ιστορικών Εγγράφων και τη Βιβλιοθήκη της, κατά την υπεραιωνόβια πορεία της, παρουσιάζει αντιπροσωπευτικά κειμήλια, τεκμηριωμένα και υπομνηματισμένα από τους επιμελητές κάθε συλλογής".

Το Ημερολόγιο προλογίζουν, εκτός από τον πρόεδρο, ο Γενικός Γραμματέας κ. Ιωάννης Μαζαράκης-Αινιάν και η Διευθύντρια του Ε.Ι.Μ. κ. Ευθυμία Παπαστύρου, η οποία, καταλήγοντας, γράφει: "Με την ευφρόσυνη δημιουργικότητα που μας εμπνέει το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, όσοι αυτή τη στιγμή εργαζόμαστε σ' αυτό, προσπαθούμε να εκπληρώνουμε το καθήκον μας, σαν ένα φόρο τιμής στην πόστη και την αλύγιστη θέληση Εικόνα 3των παλαιοτέρων που το κράτησαν ζωντανό σε χαλεπούς καιρούς και το ανέδειξαν σε δυναμική μονάδα του νεοελληνικού πολιτισμού. Για την καινούργια χρονιά, ευχόμαστε σε όλους και ιδιαίτερα στους φίλους που κρατούν αυτό το Ημερολόγιο, υγεία και δημιουργική διάθεση".

Αξίζει κάθε έπαινος στους ωραίους αυτούς ανθρώπους που προσφέρουν πολύτιμο έργο στην πατρίδα μας και τους ευχόμαστε καλή συνέχεια.

Το Ημερολόγιο περιήλθε στο Σύλλογο μας με τη φροντίδα της συνεργάτιδας κ. Σούλας Τόσκα-Κάμπα, που τη

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Νέα του χωριού

Το κυλικείο Ιτάμου

Η παρακάτω επιστολή δημοσιεύτηκε στη εφημερίδα "ΠΡΩΙΝΟΣ ΤΥΠΟΣ" της Καρδίτσας στις 27 Φεβρουαρίου 2014

"Κύριε Διευθυντά

Διαβάσαμε στο φύλλο της 26/2/2014 της έγκριτης εφημερίδας σας ότι το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καρδίτσας έδωσε: "Πράσινο φως για την εκμίσθωση του Δασικού Χωριού και του Ξενώνα Μητρόπολης" και ερωτούμε:

Για το κυλικείο Ιτάμου υπάρχει φως;

Οδεύουμε προς την Τρίτη θερινή περίοδο που το κυλικείο Ιτάμου παραμένει κλειστό. Θεωρούμε περιπτό να επαναλάβουμε τις συνέπειες που απορρέουν για τον εσωτερικό τουρισμό του νομού μας από την ολιγωρία του Δήμου μας να επιλύσει το πρόβλημα, αν και πέρασαν ήδη τρία χρόνια, αφ' ότου ο τελευταίος ενοικιαστής, αν και υποβλήθηκε σε αρκετά μεγάλη δαπάνη για την επισκευή του κυλικείου, τελικά αναγκάστηκε να το εγκαταλείψει, αφού δεν μπορέσατε να του χορηγήσετε άδεια λειτουργίας.

Σε επανειλημμένα δημοσιεύματά μας και προσωπικές παραστάσεις προς τα αρμόδια όργανα του Δήμου, αποσπάσαμε την υπόσχεση ότι σύντομα θα εκδοθεί η άδεια λειτουργίας του κυλικείου, από κοινού με το Δασικό Χωριό, τον Ξενώνα Μητρόπολης και άλλα δημοτικά τουριστικά ιδρύματα της ίδιας κατηγορίας. Στο πρόσφατο όμως δημοσίευμα με έκπληξη βλέπουμε ότι το Δημοτικό Συμβούλιο ασχολήθηκε μόνο με τα δύο πρώτα θέματα και παρέπεμψε τα υπόλοιπα στις ελληνικές καλένδες. Επισημαίνουμε και πάλι ότι η λειτουργία του κυλικείου Ιτάμου δεν αφορά μόνο μια κοινότητα, αλλά το σύνολο των παραθεριστών και εκδρομέων και τους ορειβατικούς και άλλους συλλόγους που εκδράμουν στα βουνά μας.

Για τους παραπάνω λόγους παρακαλούμε και πάλι τον κ. Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο Καρδίτσας να επιδείξουν συνέπεια στις υποσχέσεις τους και να επιληφθούν του θέματος, ώστε το προσεχές καλοκαίρι το κυλικείο να λειτουργήσει κανονικά".

Με τιμή

Για το Συνοικιακό Συμβούλιο Ιτάμου

Ο Πρόεδρος
Λάμπρος Γριβέλλας

Ο Γραμματέας
Γεώργιος Κατσιούλας

Η απάντηση του Δήμου Καρδίτσας

Υστερα από το παραπάνω δημοσίευμα, η Τεχνική υπηρεσία του Δήμου Καρδίτσας μάς γνωστοποίησε ότι για τη λειτουργία του αναψυκτηρίου Ιτάμου δεν βρέθηκε λύση, για τους παρακάτω λόγους:

Το προκατασκευασμένο οίκημα τοποθετήθηκε στη θέση αυτή το 2001 χωρίς οικοδομική άδεια. Για διάφορους λόγους το οίκημα δεν μπορεί να νομιμοποιηθεί με τον νόμο των αυθαιρέτων. Έτσι, χωρίς οικοδομική άδεια και χωρίς νομιμοποίηση δεν μπορεί να εκδοθεί άδεια λειτουργίας.

Συμπέρασμα: Το κυλικείο θα παραμείνει εκεί κλειστό, να αποτελεί μνημείο αλόγιστων και αυθαίρετων ενεργειών των αρχόντων του πρώην Δήμου Ιτάμου και των υπηρεσιών που ενέκριναν παράνομες αποφάσεις. Αφ' ετέρου και οι εκάστοτε άρχοντες του Δήμου Καρδίτσας, στον οποίο υπήχθη η περιοχή, θα δέχονται τα εξ αμάξης από τους οικιστές, τους εκδρομείς και τους διερχόμενους, για την κατάντια του τόπου μας.-

Τακτικός καθαρισμός του δρόμου προς Παλιοζωγόπι

Ο δρόμος προς Παλιοζωγόπι, λόγω της εναλλαγής των καιρικών συνθηκών και των τελευταίων συχνών βροχοπτώσεων, δέχεται πέτρες και άλλα υλικά από τα πρανή και καθιστά δυσχερή τη διάβαση κυρίως μεγάλων αυτοκινήτων. Τις

Εικόνα από παλαιότερη κατολίσθηση βράχων

προάλλες (16/2/2014) δύο μεγάλα λεωφορεία, από Καρδίτσα και Λάρισα, που μετέφεραν εκατό περίπου ορειβάτες, αναγκάστηκαν -με μεγάλη δυσκολία, λόγω της στενότητας του δρόμου- να κατεβάσουν τον κόσμο, μεταξύ των οποίων ήταν και πολλά μικρά παιδιά, και να γυρίσουν πίσω. Από τους επικεφαλής της εξόρμησης δεχτήκαμε, ευγενικά είναι αλήθεια, αλλά δικαιολογημένα παράπονα για την κατάσταση του δρόμου και την ταλαιπωρία τους.

Δεν είναι δύσκολο να ελέγχεται και να καθαρίζεται ο δρόμος από μηχανήματα του Δήμου, κατά συχνά διαστήματα, κυρίως αυτή την εποχή -αρχές της άνοιξης- ώστε να διευκολύνεται η διέλευση των οχημάτων.

Και πάλι για την ύδρευση του οικισμού Ζωγρί

Η οδύσσεια με την ύδρευση του οικισμού Ζωγρί δεν έχει τελειωμό. Κάθε χρόνο, τέτοια εποχή, οι

πτωχοί κτηνοτρόφοι του οικισμού υποχρεώνονται να πληρώνουν για ύδρευση από 150-300 ευρώ, ενώ οι συγχωριανοί τους, που υδρεύονται από άλλο δίκτυο, πληρώνουν 30 ευρώ! Η αδικία είναι προφανής.

Το πρόβλημα είναι καθαρά τεχνικό. Αν και συμπληρώθηκε η τοποθέτηση του νέου αγωγού από Χάνια μέχρι το υδραγωγείο, εντούτοις, το έργο δεν ολοκληρώθηκε, διότι απομένει η τοποθέτηση κάποιας κεραίας στο υδραγωγείο, ώστε να διακόπτεται η ροή του νερού, όταν η δεξαμενή πληρώνεται. Διαβάσαμε στον τύπο ότι το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καρδίτσας ενέκρινε πίστωση για την τοποθέτηση της περιπόθητης κεραίας. Ας επισπευσθεί λοιπόν η τοποθέτηση της, για να μην έχουμε και του χρόνου τα ίδια.

Αρχαιρεσίες του Μορφωτικού Συλλόγου Ραχούλας

Γνωρίζουμε στα μέλη του Συλλόγου μας ότι την 21η Απριλίου ε.ε. (Δευτέρα του Πάσχα) και ώρα 11.30 π.μ., στο γραφείο του συλλόγου θα γίνουν αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Σε περίπτωση μη απαρτίας οι αρχαιρεσίες θα επαναληφθούν την Παρασκευή 25 Απριλίου (Ζωδόχου Πηγής) στον ίδιο χώρο και την ίδια ώρα.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου

Πάσχα στο χωριό

Ο Μορφωτικός Σύλλογος κάνει έκκληση στους ζενιτεμένους χωριανούς να γιορτάσουμε φέτος όλοι μαζί το Πάσχα στο χωριό μας.

Να ζωντανέψει το χωριό, να ξαναζήσουμε τα παλιά, να αναθαρρήσουμε και οι γέροντες που απόμειναν.

ΗΛΙΑΚΟΙ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ
MALTEZOS

ZANKER Γερμανίας - EHT GROUP
ΒΕΗΑ Νορβηγίας

ΛΑΜΠΡΟΣ ΝΤΙΝΟΣ
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 29 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410-23952 Κιν.: 6977393399

ΘΕΡΜΟΠΟΜΠΟΙ

ZANKER Γερμανίας - EHT GROUP
ΒΕΗΑ Νορβηγίας

ΛΑΜΠΡΟΣ ΝΤΙΝΟΣ
ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ 29 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410-23952 Κιν.: 6977393399

Φαρμακείο
Αποστολία Λ. Κατσιούλα

Τέρμα Ταυρωπού
(δίπλα στο Νοσοκομείο) - Καρδίτσα
Τηλ./fax: 24410 25689 - Κιν. 6949 720517

ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ - ΣΙΔΗΡΟΥ ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΤΙΚΑ

ΘΩΜΑΣ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ

ΚΑΛΛΙΘΗΡΟ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
ΤΗΛ.: 24410 81016, 81009
ΚΙΝ.: 6977665475, 6977600717

